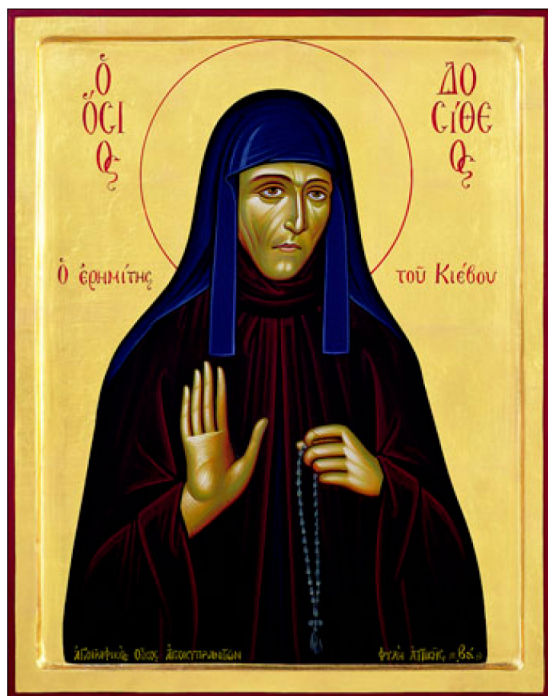

+ Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ

Ὁ Ὁσῖος Δοσίθεος
Ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιέβου
1721-1776

Ἀπολυτίκιον
Ὁσίου Δοσιθέου
τοῦ Ἐρημίτου τοῦ Κιέβου

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Θεῶ ἐκ νεότητος,
ὀσιωθεῖσα σεμνή,
ὡς δόσις οὐράνιος,
τῇ Ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ,
ἐφάνης Δοσίθεε·
σχῆμα γὰρ ἐναλλάξας,
καὶ τὸ φρόνημα ἅμα,
ἤθλησας ἐν σπηλαίῳ,
μέχρι τέλους ἀνδρείως·
διὸ καὶ νῦν σὲ τιμῶμεν,
Κιέβου τὸ καύχημα!

Ἱερὰ Εἰκὼν τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου

Περιεχόμενα

Χάρτης τῆς Ρωσίας τοῦ ΙΗ' αἱ.
Χρονολόγιον
Πηγές - Βοηθήματα
Βίος καὶ Πολιτεία

Ἐκδόσεις
Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης
Φυλὴ - 2001 - Ἀττικῆς

Χάρτης της Ρωσίας τοῦ 1Η' αἱ.

Χρονολόγιον

1672 - 1725	Πέτρος Α΄ ὁ Μέγας. Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας.
1709 - 1761	Ἐλισάβετ Πετρόβνα. Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὸ 1741.
1721	Γέννησις τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου.
1722	Γέννησις τοῦ Στάρετς Παΐσιου Βελιτσκόφσκυ.
1723 - 1730	Ὁ Δοσίθεος στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως τῆς Μόσχας.
1730 - 1736	Ὁ Δοσίθεος στὸ πατρικὸ τοῦ σπίτι.
1736 - 1739	Ὁ Δοσίθεος ὡς Δόκιμος στὴν Λαύρα τοῦ Ὁσίου Σεργίου Ραντονέζ.
1739	Ἐναρξις τοῦ ἐγκλείστου βίου στὰ σπήλαια τοῦ Κιτάγιεφ στὸ Κίεβο.
1744	Ἡ Αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ ἐπισκέπτεται τὸ Κιτάγιεφ. Ὁ Δοσίθεος γίνεται Μοναχός.
1759	Γέννησις τοῦ Ὁσίου Σεραφεὶμ τοῦ Σάρωφ.
1770 - 1775	Ὁ Ὁσιος Δοσίθεος στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας.
1775	Ὁ Ὁσιος Σεραφεὶμ (ὡς λαϊκὸς) ἐπισκέπτεται τὸ Κιτάγιεφ.
1776	25η Σεπτεμβρίου. Κοίμησις τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου.

Πηγές - Βοηθήματα

- **Ζνόσκο Βλαδιμήρου**, *Ὁ Ρασοφόρος Μοναχὸς Δοσίθεος*, Κίεβο 1906, ἐπανέκδοσις Μόσχα 1997 καὶ Κίεβο 2000 [Ρωσιστί].
- ♦ **Ταϊσίας Μοναχῆς**, *Ρωσικὸς Ὁρθόδοξος Γυναικεῖος Μοναχισμὸς τῶν ΙΗ΄-Κ΄ αἰώνων*, σελ. 28-32, Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίας Τριάδος, Τζόρντανβιλ, Η.Π.Α., 1985 [Ρωσιστί].
- *Τὸ Πατερικὸν τοῦ Σολόφσκυ*, σελ. 137-154, Μόσχα 1991 [Ρωσιστί].
- ♦ **Λαζάρου Μόρ, Ἀρχιμανδρίτου**, *Ὁσιος Σεραφεὶμ τοῦ Σάρωφ: Μία Πνευματικὴ Βιογραφία*, 1994, σελ. 31-32 [Ἀγγλιστί].
- **Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Ἱερομονάχου**, *Τὸ Συναξάριον*, τ. Ι, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος, σελ. 196-198, ἐκδόσεις Ὁρμύλια 1998 [Ἀγγλιστί].
- ♦ *Τὸ Ἑρμητήριον τοῦ Κιτάγιεφ*, Κίεβο 2000 [Ρωσιστί].
- **Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, Ἱερομονάχου**, *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τ. Α΄, Σεπτέμβριος, σελ. 282-284, ἐκδόσεις Ὁρμύλια 2001 [Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].

Διευκρίνιςις

Γιὰ τὶς λέξεις, οἱ ὁποῖες σημειώνονται μὲ ἀστερίσκο (*) ὑπάρχουν ἐκτενέστερα στοιχεῖα στὶς **Σημειώσεις**.

Ὁ Ὁσῖος Δοσίθεος Ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιέβου 1721-1776

Βίος καὶ Πολιτεία

α. «Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσῃ μέσα σου...»

Εὐρισκόμεθα στὴν Ρωσία τοῦ ΙΗ' αἰῶνος...

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δεκαετίας τοῦ '70, ἓνας νέος ἦλθε στὸ Κίεβο ὡς Προσκυνητής... Ὀνομαζόταν Πρόχορος Μόσνιν. Ἡ καταγωγή του ἦταν ἀπὸ τὸ Κούρσκ. Ἀποτελοῦσε μέλος μιᾶς οἰκογενείας ἐμπόρων. Ἦθελε νὰ ἀφιερωθῇ στὸν Θεό, νὰ γίνῃ Μοναχός...

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ προσκυνήματός του στοὺς Ἱεροὺς Τόπους τοῦ Κιέβου (*) ἀναζητοῦσε τὴν ἀπάντησι τοῦ Θεοῦ στὶς προσευχές του... Κάποιος τὸν συμβούλευσε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γνωστὸ Ἐρημίτη Δοσίθεο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἔγκλειστος στὸ Κιτάγιεφ κοντὰ στὸ Κίεβο, γιὰ νὰ ζητήσῃ τὶς πνευματικὲς συμβουλές του... Εἶχε εἰδικὸ χάρισμα ἀπὸ τὸν Θεό...

Ὁ νεαρὸς Πρόχορος ἐπισκέφθηκε τὸν Ἐγκλειστο. Ἄνοιξε τὴν καρδιά του... Ἡ «ἀπάντησις» ποὺ ἀναζητοῦσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τελικὰ τοῦ δόθηκε διὰ μέσου τοῦ Ἐρημίτου Δοσιθέου:

«Τέκνον τοῦ Θεοῦ, πῆγαινε στὸ Μοναστήρι τοῦ Σάρωφ καὶ μέινε ἐκεῖ... Αὐτὸς ὁ τόπος θὰ εἶναι ἡ λύτρωσί σου... Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ θὰ ὁλοκληρώσῃς τὶς ἀνθρώπινες περιπλανήσεις σου ἐπὶ τῆς γῆς... Μόνο ἀγωνίσου νὰ ἀποκτήσῃς τὴν ἀδιάλειπτη ἀνάμνησι τοῦ Θεοῦ... Νὰ ἐπικαλῇσαι συνεχῶς τὸ Ὄνομά Του, λέγοντας: "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλό!"... Ὅλη ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἄσκησίς σου νὰ εἶναι στραμμένη στὴν ἐργασία αὐτῇ... Ὅταν βαδίζῃς, ὅταν ξεκουράζεσαι ἢ εἶσαι ὄρθιος στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἔχῃς τὴν ἀδιάλειπτη αὐτὴ προσευχὴ στὰ χεῖλιά σου καὶ στὴν καρδιά σου... Μὲ αὐτὴν θὰ ἀναπαύεσαι καὶ θὰ κατορθώῃς τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἀγνότητα... Τότε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσῃ μέσα σου... Καὶ θὰ ὀδηγῇς τὴν ζωὴ σου ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ καὶ ἀγνότητι... Στὸ Σάρωφ ὁ Ἡγούμενος Παχώμιος ζῇ μίᾳ θεάρεστῃ

ζωή... Ἀκολουθεῖ τὰ βήματα τῶν ἰδικῶν μας Ἀντωνίου (*) καὶ Θεοδοσίου (*).

* * *

«Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσῃ μέσα σου»...

Αὐτὰ τὰ λόγια μεταδίδουν μίαν οὐσιώδη Χριστιανικὴ Διδαχὴ, τὴν ὁποία ἔχουμε παραλάβει ἀπὸ τὸν Κύριό μας... Ὑποσχέθηκε νὰ στείλῃ τὸ «Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας», τὸ «Ζῶν Ὑδωρ» στοὺς Μαθητάς Του... Τὴν Διδαχὴ αὐτὴ μᾶς ἔχουν παραδώσει οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Θεοφόροι Πατέρες καὶ ὅλοι οἱ Ὅσιοι καὶ πνευματοφόροι Ἀσκητές, οἱ ὁποῖοι ἦσαν φορεῖς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως...

Ὁ ζηλωτὴς τῆς ἀρετῆς Πρόχορος ἔβαλε βαθεῖα στὴν καρδιά του αὐτὰ τὰ θεοφώτιστα λόγια, ὥπλισε τὸν ἑαυτό του μὲ ὑπομονὴ καὶ ἀποφάσισε νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ... Πολλὰ χρόνια ἀργότερα, ὅταν ὁ ἴδιος εἶχε γίνεи ἓνα ἐκλεκτὸ σκεῦος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γνωστὸς πλέον ὡς Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ (*), ἀποκάλυψε τὴν θεμελιώδη αὐτὴ Διδαχὴ στὴν θαυμάσια συνομιλία του μὲ τὸν Ν.Α. Μοτοβίλωφ:

«Ὁ σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς συνίσταται στὴν “ἀπόκτησι” τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

β. Ἡ μικρὴ Δαρεία

Ἄς γυρίσουμε ὅμως πίσω στὴν Κεντρικὴ Ρωσία, ἀνατολικά τῆς Μόσχας...

Στὴν ἐπαρχία Ριαζάν (*) ζοῦσε ἡ οἰκογένεια τῶν εὐγενῶν Τιάπκιν. Ἡ καταγωγὴ τῆς ἦταν ἀπὸ ἓναν Λιθουανὸ ἱππότη, ὁ ὁποῖος εἶχε καταταγῇ στὸν στρατὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ντονσκοῖ (*), τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Μόσχας, τὸν ἸΔ' αἰῶνα, προκειμένου νὰ πολεμήσῃ τοὺς Τατάρους ἐπιδρομεῖς.

Γόνοι τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς οἰκογενείας ἦσαν ἐπίσης ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ σημαντικοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγούς, ἐπαρχιακοὺς κυβερνητές, διπλωμάτες καὶ συμβούλους κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐπομένων αἰώνων.

Τὸ 1721 ἡ οἰκογένεια Τιάπκιν ἀπέκτησε μία κόρη. Στὸ Ἅγιο Βάπτισμα τῆς δόθηκε τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Δαρείας, ἡ ὁποία ἐορτάζει μαζὶ μὲ τὸν Ἅγιο Χρῦσανθο τὴν 19ῃ Μαρτίου.

Ὅχι πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν γέννησι τῆς Δαρείας, ἡ γιαγιά της εἶχε

ἀφιερωθῇ στὸν Θεό. Ἐκπληρώνοντας τὴν ὑπόσχεσί της, ἔγινε Μοναχὴ στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως στὸ Κρεμλίνο τῆς Μόσχας καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Πορφυρία.

Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ εἶχε ἰδρυθῇ ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Δούκισσα Εὐδοκία, σύζυγο τοῦ προαναφερθέντος Ἀγίου Δημητρίου Ντονσκοῖ. Αὐτὴ ἡ ἰδρύτρια ἔγινε Μοναχὴ καὶ τὸ ἄφθαρτο Λεῖψανό της ἦταν στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς... Εἶναι ἡ Ἀγία Εὐφροσύνη, ἡ ὁποία ἐορτάζει τὴν 7ῃ Ἰουλίου...

Ὅταν ἡ μικρὴ Δαρεία ἦταν δύο ἐτῶν, οἱ γονεῖς της πῆγαν μαζί της νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Μοναχὴ Πορφυρία. Ἡ γιαγιά, μὲ τὴν πρώτη κι ὅλας ματιὰ, ἀγάπησε ἐγκάρδια τὴν μικρὴ καὶ εἶπε στοὺς γονεῖς της:

«Ὁχι, δὲν θὰ τὴν ἀφήσω νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐδῶ... Θὰ τὴν ἐμπιστευθῶ στὴν εὐλογημένη Πριγκίπισσα Εὐφροσύνη... Αὐτὴ μὲ τίς ἱερὲς δεήσεις καὶ τὴν μητρικὴ τῆς φροντίδα θὰ τὴν ὁδηγήσῃ στὸ σωστὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς...».

Βεβαίως, δὲν ἦταν καθόλου εὐκολο γιὰ τοὺς γονεῖς της νὰ ἀφήσουν τὸ νήπιο στὸ Μοναστήρι... Ἡ Γερόντισσα Πορφυρία ὅμως ἐπέμενε... Τελικά, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, οἱ γονεῖς ἔδωσαν τὴν ἀπρόθυμη συγκατάθεσί τους...

γ. Ἡ παιδαριο-γερόντισσα

Ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἐλαφρότητα τῆς πατρικῆς κατοικίας παρεχώρησαν τώρα τὴν θέσι τους στὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἡσυχὴ σοβαρότητα τοῦ Κελλιοῦ καὶ τοῦ Μοναστηριοῦ... Αὐτὰ ἀποτελοῦσαν πλέον τὸ σπίτι τῆς μικρῆς Δαρείας...

Ἡ Δαρεία προσαρμόσθηκε ἀμέσως στὸ νέο της περιβάλλον. Ἐπέδειξε μία θαυμαστὴ σύνεσι, ἡ ὁποία εἶναι ἀσυνήθιστη ἀκόμη καὶ στοὺς μεγάλους... Ἦταν πράγματι μία *παιδαριο-γερόντισσα*...

Σοβαρὸ καὶ εὐφυὲς παιδί, ἀφιέρωσε ὅλη της τὴν προσπάθεια στὸ νὰ βοηθῇ καὶ ἀνακουφίξῃ τὴν σεβαστὴ καὶ ἀγαπημένη της γιαγιά... Μὲ μιὰ ματιὰ ἦ ἓνα γνέψιμο τῆς Γερόντισσας Πορφυρίας, καταλάβαινε ἀμέσως τί ἤθελε... Ἦταν διαρκῶς σὲ ἐγρήγορσι, ὥστε νὰ μὴ λυπῇ καὶ δυσαρεστή αὐτήν...

Σύντομα ἔμαθε τὴν ὑπακοὴ καὶ τὴν καλὴ διαγωγή... Ὅταν ἡ γιαγιά της ἦταν ἄρρωστη, περνοῦσε ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ πλάϊ τοῦ κρεβατιοῦ, χύνοντας πικρὰ δάκρυα... Ἦσαν καὶ οἱ δύο τους ἀχώριστες...

Μερικὲς φορές ἡ μικρὴ ξυπνοῦσε μέσα στὴ νύκτα καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν γιαγιά της στὸ διπλανὸ κρεβάτι... Τότε, κλαίγοντας τὴν ἀναζητοῦσε... Στὸ σκοτεινὸ Κελλί, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, ἔβλεπε τὴν ἡλικιωμένη Μοναχὴ νὰ προσεύχεται κάνοντας μετάνοιες... Καθησύχαζε τὸ παιδί νὰ μὴ φοβᾶται καὶ τὸ προέτρεπε νὰ συνεχίσῃ τὸν ὕπνο του... Ἡ Δαρεία ὅμως παρακολουθοῦσε τὶς ὑπέροχες αὐτὲς προσευχές... Καὶ εὐχόταν νὰ μὴν ἀποκοιμηθῇ... Ἦθελε νὰ τὶς ἀκούῃ γιὰ πάντα!...

Ἡ Μοναχὴ Πορφυρία, μὲ φόβο Θεοῦ καὶ μεγάλη ἐπιμέλεια, ἐδίδασκε στὴν ἐγγονή της τὴν αὐτοκριτικὴ καὶ τὴν ταπείνωσι, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν φιλανθρωπία... Ὁ εὐλογημένος αὐτὸς σπóρος ἦταν καλοδεχόμενος στὴν ἀγαθὴ γῆ, τὴν ἀθώα ψυχὴ τῆς Δαρείας... Καὶ ἀπέδωσε πλούσιους πνευματικὸς καρπούς...

Ἡ ἀθώα καρδιά της ἔγινε θερμὴ καὶ ἄναψε ἀπὸ τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό... Μὲ τὸν πρῶτο κτύπο τῆς καμπάνας, ἔφερνε στὴν γιαγιά της τὸ μανδύα καὶ τὸ κομβοσχοῖνι... Καὶ τὴν παρώτρυνε νὰ βιασθοῦν, ὥστε νὰ μὴ καθυστερήσουν στὴν Θεία Λειτουργία... Στὴν Ἐκκλησία ἦταν ἡσυχῃ... Ἀκολουθοῦσε τὶς κινήσεις τῶν Μοναχῶν... Προσευχόταν ἐνώπιον τῶν Ἀγίων Εἰκόνων... Ἔκανε μετάνοιες...

Μετὰ τὴν Λειτουργία, βοηθοῦσε πρόθυμα τὴν Γερόντισσα Πορφυρία, ἡ ὁποία ἔδινε βοήθεια στοὺς ζητιάνους ποὺ ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Ναοῦ... Ὅταν ἡ γιαγιά της ἀντιλαμβανόταν ὅτι ἡ Δαρεία προσπαθοῦσε νὰ ἀποφύγῃ κάποιον ἀχτένιστο ζητιάνο ποὺ φοροῦσε κουρέλια, προσκαλοῦσε τὸν φτωχὸ στὸ Κελλί της... Τότε, ἔβαζε τὴν μικρὴ νὰ σερβίρῃ στὸ τραπέζι... Ἔτσι ἔμαθε νὰ ἀγαπᾷ τοὺς φτωχοὺς καὶ νὰ μοιράζεται τὸ φαγητό της μαζί τους.

Στὸ Μοναστήρι ἡ *παιδαριο-γερόντισσα* ἔμαθε νὰ διαβάζῃ καὶ νὰ ἀπομνημονεύῃ προσευχές... Ἐπίσης, ἔμαθε νὰ διαβάζῃ ἀπὸ πνευματικὰ βιβλία χάριν τῆς γιαγιάς της, ἡ ὁποία ἄκουγε μὲ δάκρυα μετανοίας στὰ μάτια...

Κάθε ἀπόγευμα, πρὶν ἀπὸ τὸν συνηθισμένο κανόνα τους στὸ Κελλί, ἡ εὐλογημένη Δαρεία ἐξαγορευόταν στὴν Μοναχὴ Προφυρία τὶς ἀμαρτίες καὶ τὶς ἀταξίες τῆς ἡμέρας ποὺ πέρασε...

δ. Περίοδος δοκιμασίας

Ἐπτὰ χρόνια πέρασαν μέσα στὴν ἀγία αὐτὴ ἀτμόσφαιρα...

Ἡ Δαρεία, αὐτὸς ὁ μικρὸς ἄγγελος, σὲ ἡλικία ἐννέα ἐτῶν, θὰ

ἔπρεπε τώρα νὰ περάσῃ τὴν πρώτη μεγάλη θλίψι τῆς ζωῆς της... Θὰ δοκιμαζόταν ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ... Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἔδειχνε ὅτι ἦταν πράγματι πνευματικὸς χρυσός, πολύτιμο σκεῦος τοῦ Θεοῦ, προωρισμένο γιὰ μία πολὺ ἀνώτερη ζωὴ, ἀσύγκριτα ὑψηλότερη ἀπὸ τὴν κοσμικὴ μετριότητα.

Τὸ 1730 οἱ γονεῖς της ἦλθαν στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως καὶ ἀνεκοίνωσαν τὴν ἀπόφασί τους... Ἡ Δαρεία ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι, ὥστε νὰ μορφωθῇ ὅπως ἄρμοζε στὴν εὐγενικὴ της καταγωγὴ...

Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια ἀγγελικῆς ζωῆς σὲ ἓνα τόσο ἱερὸ περιβάλλον, ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ δὲν ἦταν βεβαίως κάτι εὐκολο... Ἡ ἡλικιωμένη ὁμως Μοναχὴ Πορφυρία θὰ ἐλάμβανε τὸ Μεγάλο Σχῆμα... Ἐπιθυμοῦσε περισσότερη μόνωσι καὶ ἡσυχία... Εὐλόγησε, λοιπὸν τὴν μικρὴ, ἀλλὰ ἐνάρετη ἐγγονή της μὲ μία Εἰκόνα καὶ τὴν κατευώδωσε...

Ἦδη ἄρχιζε ἡ ἐξάχρονη δοκιμασία τῆς *παιδαριο-γερόντισσας*...

Τὸ νέο περιβάλλον, ἡ πολυτελὴς ἔπαυλις τῆς οἰκογενείας Τιάπκιν, ἦταν ὀδυνηρὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ εὐλογημένο περιβάλλον τῆς Μονῆς!... Ὅλα ἔδειχναν παράξενα γιὰ τὸν ἐννιάχρονο ἄγγελο...

Εἶχε συνηθίσει στὴν αὐστηρότητα, τὴν ταπείνωσι καὶ τὴν ἐγκράτεια... Ἐδῶ ἀντίθετα, ἐπικρατοῦσε ἐπιείκεια, ἀντιλογία, χαλαρότης καὶ ἀφθονία... Εἶχε συνηθίσει νὰ σηκώνεται ἐνωρὶς τὸ πρωῒ... Ἐδῶ ἔμεναν ὅλοι στὸ κρεβάτι μέχρι ἀργά... Ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἡρεμία τοῦ Μοναστηριοῦ εἶχε ἀντικατασταθῇ ἀπὸ δυνατὰ γέλια, φωνές, σχόλια, ἀφάνταστη ἐλαφρότητα... Στὴν Ἐκκλησίᾳ πῆγαιναν μόνο τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς μεγάλες ἑορτές... Χρόνος γιὰ προσευχὴ δὲν ὑπῆρχε... Καὶ γιὰ πνευματικὴ ἀνάγνωσι οὔτε λόγος νὰ γίνεται...

Ἡ φωτισμένη Δαρεία δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ προσαρμοσθῇ στὸ κοσμικὸ αὐτὸ περιβάλλον... Καὶ οἱ γονεῖς της δὲν ἀπέκρυπταν τὴν δυσἀρέσκειά τους γιὰ τὴν στάσι τῆς κόρης τους...

Ἦταν ἡσυχῇ, ταπεινῇ, φιλικῇ καὶ δὲν προσέβαλλε ποτὲ κανέναν... Νήστευε, δὲν ἔτρωγε Τετάρτες καὶ Παρασκευές, ἀπόφευγε ἐπίμονα τὸ κρέας καὶ τὰ γαλακτοκομικά... Εἶχε ἀντικαταστήσει τὸ μαλακὸ καὶ ἄνετο κρεβάτι της μὲ μία στενὴ σανίδα... Ἦταν ἐξ ἴσου εὐγενικὴ καὶ καλωσυνάτῃ μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πλουσίους καὶ φτωχοὺς... Ἐφερνε ζητιάνους καὶ ἄστεγους μέσα στὸ σπίτι καὶ τοὺς ὡδηγοῦσε στὸ δωμάτιό της, ὅπου τοὺς ἔδινε φαγητὸ καὶ ὅ,τιδήποτε ἄλλο μποροῦσε νὰ συλλέξῃ...

Οἱ εἰρωνεῖες τῶν οἰκείων της γιὰ τὶς καθαρὰ μοναστικὲς αὐτὲς συνή-

θειές της, αλλά και ή δυσφορία και τὰ παράπονά τους ξεεφφράζοντο άνοικτά:

«Πρέπει νά ντύνεσαι πιό όμορφα, άγαπητή μου Δαρεία... Έχουμε έπίσημους έπισκέπτες άπόψε... Θέλεις όλοι νά λένε ότι ένα πλούσιο κορίτσι εύγενικής καταγωγής κυκλοφορεί σαν ζητιάνος;...».

Η θεοφώτιστη παιδαριο-γερόντισσα άπαντοῦσε με έτοιμότητα:

«Κανένas δέν είνai πλουσιώτερος άπό τόν Κύριό μας Ίησού Χριστό, τόν ούράνιο Βασιλέα... Και όμως! κυκλοφοροῦσε σαν ζητιάνος και “ούκ είχε ποῦ την κεφαλήν κλίνη”... Τί είμαι έγώ μπροστά Του;!... Θέλω νά στολίζω τόν έαυτό μου με θεϊκή άρετή... Όχι με φανταχτερά ρούχα...».

Η Δαρεία άπόφευγε έπίμονα τὰ παιδικά παιχνίδια και τίς κοσμικές διασκεδάσεις. Προτιμοῦσε νά άπομονώνεται και νά περνά τόν χρόνο της με προσευχή και μελέτη πνευματική... Όταν μάθαινε ότι θα έχουν έπισκέψεις, έξαφανίζοταν στο δωμάτιό της ή στον κήπο. Οί γονείς της και οί καλεσμένοι σκορποῦσαν τόν καιρό τους στο γλέντι και στο ποτό μέχρι άργά τó βράδυ... Τελικά, όταν έφευγαν οί έπισκέπτες, οί οικείοι της ένοχλημένοι ζητοῦσαν εξηγήσεις άπό αυτήν...

Η άπάντησις ποῦ έδινε ήταν άξιοθαύμαστα λιτή και σταθερή:

«Συνωμιλοῦσα με τόν Θεό... Η Αγία Γραφή άναφέρει: “Εκκλινον άπό κακοῦ και ποιήσον άγαθόν”...».

Και οί γονείς, κουνώντας τὰ χέρια με άπογοήτευσι, άπαντοῦσαν:

«Πρόσεξε!... Δέν έντρέπεται για τόν έαυτό σου;!... Άκου εκεί “ποιήσον άγαθόν”!... Δέν καταλαβαίνεις ότι όλη σου αυτή ή συμπεριφορά ντροπιάζει όλόκληρη την οικογένεια;!...».

Τὰ χρόνια πέρασαν μέσα στο κλίμα αυτό... Η έναρετη Δαρεία έφθασε στα δεκαπέντε της...

Μία τελική δοκιμασία τής περιόδου αυτής θα ήταν καθοριστική για τó μέλλον τοῦ έπίγειου αυτοῦ άγγέλου.

Η ματαιόδοξη οικογένειά της δέν έπαυε νά έφευρίσκη τρόπους «θεραπείας» τής «άνυπότακτης» κόρης... Τελικά, άποφάσισε ότι ή καλύτερη «θεραπεία» θα ήταν ό γάμος. Παρά την άσκητική της ζωή, ή Δαρεία ήταν μία ώραία κοπέλλα... Και οί άπολαύσεις τής έγγαμης ζωής θα την άποσποῦσαν σίγουρα άπό τίς «άνόητες» συνήθειές της...

Η μικρή κοσμο-καλόγρια, αν και ένώπιόν της δέν έλεγαν τίποτε σχετικό, καταλάβαινε ότι αυτή ή άποφασιστικής σημασίας στιγμή πλησίαζε σύντομα... Δέν είχε όμως νά άντιμετωπίση κανένα άπολύτως

δίλημμα... Ἡ καρδιά της, ἀθώα καὶ καθαρή, φλεγόταν ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ Οὐράνιου Νυμφίου Χριστοῦ... Τῆς ἦταν ἀδιανόητο νὰ ἐπιλέξῃ ἓναν ἐπίγειο νυμφίον καὶ νὰ προδώσῃ τὴν Ἀγάπῃ της!...

ε. Γιὰ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Μάϊος τοῦ 1736 ἔφερε μία ὁμορφὴ, ζεστὴ καὶ πρώϊμη ἀνοιξὴ στὴν Ρωσία...

Κάποια στιγμή, οἱ ἀδελφές τῆς Δαρείας τῆς ἔκαναν τὴν πρότασι νὰ περάσουν τὴν ἡμέρα τους στὸ δάσος:

«Μὰς ἀποφεύγεις συνέχεια...», τὴν ἐπέπληξαν, «καὶ ποτὲ δὲν μένεις μαζί μας... Ἀλλά, ἴσως τὴν φορὰ αὐτὴ...».

Πρὸς ἐκπληξί τους, ἡ Δαρεία συμφώνησε ἀμέσως... Ξεκίνησαν ὅλες μαζί... Πέρασαν μέσα ἀπὸ εὐωδιαστὰ λειβάδια καὶ ἔφθασαν στὸ δάσος... Αὐτὴ προπορευόταν...

Μετά ἀπὸ λίγη ὥρα, ἡ ἀπόστασι μετὰξὺ τους μεγάλωσε... Οἱ ἀδελφές της ἦσαν ἀπορροφημένες μὲ τὶς φυσικὲς ὁμορφιὲς τῆς διαδρομῆς... Ἡ Δαρεία δὲν ἔχασε τὴν εὐκαιρίαν... Προσευχήθηκε θερμά, ἔκανε τὸν σταυρὸ της καὶ ἄρχισε νὰ ἀπομακρύνεται γρήγορα...

Δὲν διέκοψε τὴν πορεία της ὅταν ἄκουσε τὶς μακρυνὲς φωνὲς καὶ τὰ κλάματα τῶν ἀδελφῶν της, οἱ ὁποῖες τὴν ἀναζητοῦσαν... Τὶς ἀγνόησε... Προορισμὸς της ἦταν ἡ Μόσχα...

Μετά ἀπὸ μία κοπιαστικὴ πορεία περίπου 180 χιλιομέτρων, ἔφθασε στὴν Μόσχα... Πλησίασε στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως... Ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τῆς Ἐκκλησίας, εἶδε τὴν ἡλικιωμένη Γερόντισσα Πορφυρία, τὴν Ἠγουμένη καὶ τὶς ἄλλες Ἀδελφές... Ποθοῦσε νὰ πέσῃ στὰ πόδια τους, νὰ ἀνοιξῇ τὴν καρδιά της στὴν ἀγαπημένη καὶ σεβαστὴ γιὰ τὴν της... Ἦταν ὅμως βέβαιη ὅτι οἱ γονεῖς της θὰ τὴν εὑρίσκαν ἐὰν ἔμενε ἐκεῖ... Ἀπομακρύνθηκε γρήγορα ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τῆς πρώτης ἀσκήσεως της χωρὶς νὰ πῇ τίποτε σὲ κανέναν.

Ἡ ἀπόφασί της ἦταν σταθερή... Γιὰ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἔτοιμη νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα... Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι τῶν γονέων της... Αὐτὴ ἀνῆκε ἀλλοῦ... Ἀκολουθοῦσε ἀποφασιστικὰ καὶ γενναῖα τὴν κλῆσι της...

Στὴν ἀγορὰ ἔκοψε τὰ μαλλιά της, φόρεσε ροῦχα νεαροῦ χωρικοῦ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Λαύρα τοῦ Ἀγίου Σεργίου (*)... Ἐπρεπε νὰ βαδίσῃ 40 ἀκόμη χιλιόμετρα... Ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ, δὲν ἦταν πλέον ἓνα λεπτό,

χλωμό κορίτσι εὐγενικῆς καταγωγῆς... Ἦταν ἡλιοκαμμένη καὶ εἶχε τρόπους φτωχοῦ χωρικοῦ...

Ἡ φημισμένη Λαύρα δὲν τῆς ἦταν ἄγνωστη... Τὴν εἶχε ἐπισκεφθῇ στὸ παρελθὸν πολλὰς φορὲς μὲ τὴν Γερόντισσα Πορφυρία γιὰ προσκύνημα... Τώρα ὅμως δὲν εἶχε ἔλθει ὡς προσκυνητρία...

Παρουσιάσθηκε στὸν Ἠγούμενο ὡς ἓνας χωρικὸς μὲ τὸ ὄνομα Δοσίθεος... Ζήτησε νὰ τὸν δεχθοῦν στὴν Ἀδελφότητα ὡς Δόκιμο Μοναχό. Δὲν εἶχε ὅμως τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδεικνύαν ὅτι δὲν ἦταν δραπετῆς ἢ φυγόδικος.

Οἱ γεροντότεροι Πατέρες τῆς Μονῆς ἔκαναν σύσκεψιν... Τελικά, ἀποφάσισαν νὰ ἐπιτρέψουν στὸν νομιζόμενο Δοσίθεο νὰ ζήσει στὴν Λαύρα ἀνεπίσημα. Δὲν θὰ περνοῦσε ὅμως στὴν τάξι τῶν Δοκίμων, ἃν δὲν ἔφερνε τὰ ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα.

Ὁ Δοσίθεος πρόκοψε πολὺ... Σύντομα ἔγινε ὑπόδειγμα ὑποτακτικοῦ. Μάθαινε εὐκόλα καὶ γρήγορα κάθε εἶδους ἐργασία... Ἦταν πάντοτε πρόθυμος νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἄλλους.

Ἄν καὶ νεαρὸ κορίτσι, τὴν διέκρινε τὸ ἀνδρεῖο καὶ ἀρρενωπὸ φρόνημα καὶ ἦθος... Ἔτσι, κανεὶς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποψιασθῇ ὅτι ὁ νεαρὸς χωρικὸς Δοσίθεος ἦταν τὸ ἀθῶο καὶ εὐγενικὸ κορίτσι Δαρεία...

Ἡ γενναϊόψυχη παιδούλα ὅμως ἦταν καὶ αὐτὴ ἄνθρωπος... Ἐν μέσῳ ἀνδρῶν εἶχε νὰ πολεμήσῃ μὲ τὴν φύσιν της... Ἀλλὰ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ τῆς ἔδινε πνευματικὴ σοφία... Καὶ προστάτευε τὸν ἑαυτὸ της μὲ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν αὐτομεμψία.

Πέρασαν τρία χρόνια... Ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές τῆς Δαρείας ἦλθαν κάποτε στὴν Λαύρα γιὰ νὰ προσευχηθοῦν... Εἶχαν τέλεια ἄγνοια γιὰ τὴν τύχην τῆς εὐγενοῦς κόρης... Ἡ σεβαστὴ Γερόντισσα Πορφυρία τοὺς παρώτρυνε νὰ προσεύχωνται γιὰ νὰ τοὺς φανερώσῃ ὁ Θεὸς τὸ παιδί. Τελικά, φαίνεται ὅτι οἱ προσευχές τοὺς εἰσακούσθηκαν...

Ὁ ὑποψήφιος Δόκιμος Δοσίθεος τότε βοηθοῦσε στὴν Ἐκκλησία... Ἀρχισε νὰ ἀνάβῃ τὰ καντήλια, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι οἱ οἰκεῖοι τοῦ ἦσαν παρόντες... Μία ἀπὸ τὶς ἀδελφές της προέτρεψε ψιθυριστὰ τὴν μητέρα:

«Κοίταξε προσεχτικὰ τὸν Δόκιμο ποὺ ἀνάβει τὰ καντήλια!...»...

«Μά, εἶναι ἓνας Μοναχός...» «Ὁχι, μητέρα!... Κοίταξε καλύτερα!... Κοίταξε τὰ μάτια καὶ τὸ σαγόνι του!... Εἶναι ἡ Δαρεία!...»...

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ Δοσίθεος ἔτυχεν νὰ γυρίσῃ πρὸς αὐτές... Ἡ μητέρα ἐνστικτωδῶς ἀνεγνώρισε τὸ χαμένο παιδί της!...

Ἡ οἰκογένεια ζήτησε ἀμέσως ἀπὸ ἕναν γνωστό της Ἱερομόναχο νὰ στείλῃ τὸν Δόκιμο ποὺ διακονοῦσε στὴν Ἐκκλησία νὰ τοὺς συναντήσῃ στὸ Κελλί τῆς φιλοξενίας... Ὅταν ὁ Δοσίθεος εἰδοποιήθηκε, ἔρριξε μίαν γρήγορη ματιὰ στὰ πρόσωπα ποὺ τὸν ζητοῦσαν... Ἀναγνώρισε ἀμέσως τοὺς οἰκείους του...

«Μὲ τὴν εὐλογία σας, πάτερ...», ἀπάντησε στὸν Ἱερομόναχο, «ἐνημερώστε τους ὅτι ἔρχομαι ἀμέσως...».

Ἄφησε ἀμέσως τὸν Νάο... Ἔτρεξε στὸ Κελλί του... Ἐδесе κάποια ἀπαραίτητα πράγματα σὲ ἕνα δέμα... Χωρὶς χρονοτριβή, ἀποχαιρέτησε τὴν Λαύρα τοῦ Ἁγίου Σεργίου...

Ἡ εὐλογημένη καὶ γενναία Δαρεία, στὰ δεκαοκτώ της χρόνια, ἦταν ἔτοιμη νὰ ὑποβληθῇ καὶ σὲ νέες θυσίες γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ... Ὁ οὐράνιος Νυμφίος εἶχε αἰχμαλωτίσει πλήρως τὴν καρδιά της...

Ξεκίνησε γιὰ τὸ μακρυνὸ Κίεβο μὲ τὰ πόδια.

Ἡ μητέρα της καὶ οἱ ἀδελφές της περίμεναν μάταια...

5. Στὴν Λαύρα τοῦ Κιέβου

Τὸ ταξίδι μέχρι τὸ Κίεβο δὲν ἦταν καθόλου εὐκολο... Ἔπρεπε νὰ διανυθοῦν περίπου 500 χιλιόμετρα...

Ἡ νεαρὴ Προσκυνήτρια ἦταν ἐκτεθειμένη στὰ καιρικὰ φαινόμενα, τὰ ἄγρια ζῶα καὶ τοὺς ληστές...

Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ὅμως φρόντισε γιὰ ὅλα... Τροφὴ καὶ στέγη τῆς πρόσφεραν κάποιες εὐσπλαγχνες ψυχές στὰ διάφορα χωριά. Ἡ Ρωσία ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε πολλοὺς Προσκυνητές. Καὶ ὑπῆρχαν πολλοὶ καλόκαρδοι ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ προσφέρουν φιλοξενία χάριν τοῦ Κυρίου μας. Ἔτσι, ἤλπιζαν ὅτι θὰ κέρδιζαν καὶ τὶς προσευχές τῶν Προσκυνητῶν... Στὸ πρόσωπό τους ἔβλεπαν τοὺς ἀφωσιωμένους δούλους καὶ ὑπηρέτες τοῦ Θεοῦ...

Τὸ ἐπικίνδυνον ὁδοιπορικὸ εἶχε αἴσιο τέλος... Ἡ γενναία Δαρεία μὲ τὴν χάρι τοῦ Κυρίου μας ἀξιώθηκε τελικὰ νὰ ἀντικρίσῃ στὴν ἀπέναντι ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Δνειπέρου (*) τοὺς χρυσοῦς τρούλλους καὶ τὸ ὑψηλὸ λευκὸ καμπαναριὸ τῆς περίφημης Λαύρας τῶν Σπηλαίων (*) στὸ Κίεβο.

Παρουσιάστηκε στὸν ἀναπληρωτὴ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Λαύρας, Ἀρχιμανδρίτη Ἰλαρίωνα Νεγκρεμπέτσκυ.

«Ἁγιε Πατέρα, εἶμαι ἀγρότης... Ἐργαζόμουν στὸ κτῆμα ἐνὸς μεγάλου Ρώσου εὐγενοῦς... Ὀνομάζομαι Δοσίθεος... Ἀπὸ πολὺ

νέος ἤθελα νὰ γίνω Μοναχός. Καὶ τώρα ἐπιθυμῶ νὰ ἀφιερῶσω τὸν ἑαυτό μου στὴν ὑπηρεσία τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ... Δεχθῆτε με ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Βασίλισσας τῶν Οὐρανῶν... Θὰ κοπιᾶσω ἐδῶ μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς... Δὲν θὰ κάνω τίποτε μεμπτό... Δὲν θὰ κηλιδῶσω τὴν ἀγιότητα αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Τόπου...».

Ἡγούμενος τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων ἦταν τότε ὁ Μητροπολίτης Ραφαὴλ Ζαμπρόφσκυ, τοῦ ὁποίου τὰ ἀφθαρτα Λείψανα ἀνακαλύφθηκαν ἀργότερα σὲ μία κρύπτη στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Ἀγίας Σοφίας στὸ Κίεβο.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἰλαρίων ἐνημέρωσε τὸν Μητροπολίτη γιὰ τὸ αἶτημα τοῦ νεαροῦ χωρικοῦ Δοσιθέου... Ὁ Μητροπολίτης κάλεσε τὸν Προσκυνητὴ καὶ συνωμίλησαν γιὰ λίγη ὥρα... Ὅμως, ἂν καὶ ἐντυπωσιάσθηκε ἀπὸ τὴν εὐφυΐα καὶ τὴν πνευματικὴ διαίσθησι τοῦ νεαροῦ ἀγρότη, ἀπάντησε ἀρνητικά:

«Φίλε μου, ὅπως γνωρίζεις, τὸ Αὐτοκρατορικό Διάταγμα ἀπαγορεύει τὴν ὑποδοχὴ στρατιωτῶν ἢ ἀγροτῶν σὲ ὅποιαδήποτε Μοναστικὴ Ἀδελφότητα χωρὶς ἐγγραφα ἀπὸ τὶς ἀρμοδίες Ἀρχές... Καὶ ὄχι μόνο αὐτό: ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ γίνη ἔρευνα, ὥστε νὰ διαπιστωθῇ ὁ λόγος τῆς ἀποδεσμεύσεως ἀπὸ τὸν στρατὸ ἢ ἀπὸ ἄλλη ὑπηρεσία... Ἐπίσης, προβλέπεται ὅτι οἱ μορφωμένοι ἄνθρωποι μποροῦν νὰ γίνουν Μοναχοὶ μόνο μὲ ἄδεια τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος μαζί μὲ ἀπόφασι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στὴν Ἀγία Πετρούπολι...».

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τοῦ σεβαστοῦ Ἡγουμένου βοήθησε τελικὰ τὴν Δαρεΐα νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ὁ κατάλληλος τόπος γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ εὐσεβὴς πόθος της δὲν ἦταν μία ὀργανωμένη Μοναστικὴ Κοινότητα...

Ἦλθαν τότε στὸν νοῦ της οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου μας:

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι».

Ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν Λαύρα καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια τοῦ Κιέβου... Ὁ σταυρός της ἦταν ἡ ἀναχωρητικὴ ζωή...

Θὰ ἀκολουθοῦσε τὰ βήματα τοῦ εὐλογημένου Ὁσίου Ἀντωνίου (*) τῶν Σπηλαίων...

ζ. Στὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ

Στὰ νοτιώτερα περὶχωρα τοῦ Κιέβου, ὑπάρχει ἓνας δασώδης λόφος, γνωστὸς ὡς Κιτάϊ (Φρούριο)... Ἐχει μίᾱ ὑπέροχην πανοραματικὴν θέαν πρὸς τὸν ποταμὸ Δνείπερο, τὸ Κιέβο καὶ ὅλη τὴν γειτονικὴν περιοχὴν...

Ἦδη ἀπὸ τὸν ΙΑ΄ αἰ. ἀποτελοῦσε τόπον ἀσκήσεως Μοναχῶν... Ἐρημώθηκε ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Τατάρους... Τὸ ΙΖ΄ αἰ. εὐδόκησε ὁ Κύριος νὰ ὀργανωθῇ καὶ πάλι ἐκεῖ ἓνα Ἐρημητήριον ὡς Μετόχι τῆς Λαύρας... Φιλοξενοῦσε ὅσους εἶχαν τὴν κλῆσιν γιὰ τὸν ἀναχωρητικὸν βίον...

Τὸ ξύλινο Καθολικὸν τοῦ Ἐρημητηρίου κτίσθηκε τὸ 1716 καὶ ἦταν ἀφιερωμένο στὸν Ὅσιον Σέργιον τοῦ Ραντονέζ...

Στὰ ὄρια τοῦ Ἐρημητηρίου, ὑψηλότερα στὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ὑπῆρχε ἓνα σύστημα σπηλαίων-κρυπτῶν ὑπὸ τὴν γῆν, ὅπως καὶ στὴν Λαύρα... Ἐκεῖ κατὰ καιροὺς εἶχαν ζήσει ὡς Ἐγκλειστοὶ γενναῖοι ἀθλητὲς τοῦ Κυρίου...

Ἡ Δαρεΐα ἀποφάσισε τελικὰ νὰ τοὺς μιμηθῇ... Ἐπέλεξε μίᾱ ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς σπηλιὰς γιὰ νὰ ζήσει μυστικά... Ἡ ἀφάνεια τῆς σπηλιάς τῆς ἔδωσε τὴν ἐλευθερίαν ποὺ ἀναζητοῦσε...

«὘ν τοῖς σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς...».

Ἡ ζωὴ τοῦ Δοσιθέου ἦταν ἀφάνταστα σκληρὴ μέσα στὴν ὑγρὴ σπηλιά... Ἐπρεπε γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ νὰ ὑπομείνῃ σωματικὰς στερήσεις καὶ μεγάλες ταλαιπωρίας...

Εἶχε ὁμως ἀγαπήσει τὸν Κύριόν μας *«ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος»* αὐτῆς...

Μὲ ὁδηγὸ αὐτὴ τὴν θεία ἀγάπην, πολέμησε γενναῖα ἐναντίον τῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος...

Ἐνας Μοναχὸς ἀπὸ τὸ γειτονικὸ Ἐρημητήριον τοῦ Κιτάγιεφ τοῦ ἔφερνε ψωμὶ καὶ νερό... Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς ὁ Δοσιθεὸς δὲν δεχόταν οὔτε καὶ αὐτὴ τὴν μικρὴ παρηγορίαν...

Παρέμενε πλήρως ἀπομονωμένος... Ἐβγαίνει μόνο τὴν νύκτα γιὰ νὰ μαζέψῃ λίγα βρῦα καὶ ρίζες γιὰ νὰ τραφῇ...

Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ποὺ ἐκεῖ εἶναι ἰδιαιτέρα βαρὺς, ὁ Δοσιθεὸς δὲν ἀναβε ποτὲ φωτιὰ μέσα στὴν σπηλιά του... Τὸν ἐξέστανε ἡ Θεία Χάρις διὰ μέσου τῆς θερμῆς προσευχῆς του!...

Μετὰ ἀπὸ χρόνια, ὅταν κάποιος τὸν ἐρώτησε σχετικὰ μὲ αὐτὸ τὸ ἄθλημα, ἀπάντησε:

«ὦ Κύριε!... ὦ Κύριε!... Μὲ τὸ φῶς τῆς ὁψεώς Σου θὰ δοῦμε κι ἐμεῖς τὸ φῶς... Εἴμαστε φτωχοὶ ἁμαρτωλοί... Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύκτας κρύβουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μάτια... Νομίζουμε ὅτι κανένας δὲν μᾶς βλέπει... Ἀλλὰ ὁ Θεός;... Ἀραγε, δὲν βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου

τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ σὲ ὁποιοδήποτε μέρος;... Ἄν εἶναι ὁρατὴ ἐνώπιόν Του ἡ ὀλοκληρωτικὴ καταστροφή στὴν κόλασι, πόσο μᾶλλον ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου... Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ βλέπουν τὰ πάντα... Ὁ φύλακας Ἄγγελος καὶ ἡ συνειδήσί μας μαρτυροῦν ὅλες τὶς σκέψεις καὶ τὶς πράξεις μας... Συναισθανόμενος αὐτό, δὲν ὑπάρχει γιὰ μένα διαφορὰ στὴν κατοικία μου, εἴτε ὑπάρχει φωτιὰ εἴτε δὲν ὑπάρχει... Βλέπω δίπλα μου τὴν θεϊκὴ Ὅψι Του... Αἰσθάνομαι ὅτι ἀκούει τὰ λόγια μου...».

Σὲ ἄλλους εἶχε ἀπευθύνει τὶς ἐξῆς συμβουλές, οἱ ὁποῖες ὅμως ἦσαν ἐνδεικτικὲς μιᾶς βαθειᾶς προσωπικῆς πείρας:

«Μὴν ἀναφέρεσαι στὴν τροφή, τὴν στέγη καὶ τὰ λοιπὰ ἀσήμαντα πράγματα... Ὁδήγησε τὴν ζωὴ σου μετὰ φόβου καὶ τρόμου.. Φύλαξε τὸν φόβο αὐτὸ σὰν ἓνα πουλάκι τοῦ Παραδείσου, ὥστε νὰ μὴν πετάξῃ μακριὰ... Ἄν σοῦ ξεφύγῃ, δὲν θὰ καταφέρῃς νὰ τὸ ξαναπιάσῃς... Ἐπομένως, ἀσφάλισε τὸν ἑαυτό σου σὲ ἓνα κελλί... Συμμάζεψε τὶς σκέψεις σου... Δέσμευσε τὰ αἰσθήματά σου μὲ νῆψι καὶ προσοχή... Οἱ ἀπολαύσεις εἶναι προσωρινές... Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀθάνατη... Εἶσαι εὐφυής, ἄρα κάνε τὴν ἐπιλογὴ σου...».

* * *

Ὁ γενναῖος Δοσίθεος λοιπὸν προσευχόταν καὶ ἀγωνιζόταν ἐν τῷ κρυπτῷ ὑπὸ τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Παντογνώστου Σωτῆρος μας Χριστοῦ... Ἐκεῖνος ὅμως εἶχε πεί, ὅτι «οὐδὲν ἐστὶ κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται»...

Ἔτσι, στὸν κατάλληλο καιρὸ, ὁ Κύριός μας εὐδόκησε νὰ ἀποκαλυφθῇ μὲ τρόπο θαυμαστὸ αὐτὸς ὁ κρυμμένος «πολύτιμος μαργαρίτης».

η. Ἐνα ἀπροσδόκητο δῶρο

Πέρασαν πέντε χρόνια σκληρῶν ἀσκητικῶν κόπων καὶ ἀγώνων...

Ὁ Ἐρημίτης Δοσίθεος, ἂν καὶ μόνο 23 ἐτῶν, ἦταν ἤδη ἐντυπωσιακὰ ὠριμος στὴν πνευματικὴ ζωή... Ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ εἶχε σκηνώσει στὴν καρδιά του... Δὲν εἶχε ὅμως ἀκόμη λάβει τὸ Μοναχικὸ Σχῆμα...

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου ἐκείνης τῆς χρονιᾶς τοῦ 1744, ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας Ἐλισάβετ Πετρόβνα (*) ἐξέφρασε τὴν εὐσεβῆ τῆς ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Κίεβο καὶ τοὺς Ἱεροὺς Τόπους του.

Ἡ Αὐτοκράτειρα ἦταν τότε περίπου 34 ἐτῶν. Κόρη τοῦ Πέτρου Α' (*), εἶχε ἀνέλθει στὸν Θρόνο πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια. Ἄν καὶ περιτριγυριζόταν πάντοτε ἀπὸ μία εὐφυὴ καὶ ἐκθαμβωτικὴ Αὐλὴ καὶ ἦταν γνωστὴ γιὰ τὴν εὐχάριστη διάθεσί της καὶ τὴν σπατάλη της, ὅμως ἦταν συνειδητοποιημένη Ὁρθόδοξη Χριστιανή... Ἡ βασιλεία της εἶχε ἐμφυσήσει νέα πνοὴ στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας μετὰ ἀπὸ τὶς κρατικὲς

ἐπεμβάσεις κατὰ τὴν διάρκεια τῆς βασιλείας τοῦ πατέρα της καὶ τῶν διαδόχων του, ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὸν Γερμανικὸ Προτεσταντισμὸ.

Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Αὐτοκράτειρας στὸ Κίεβο περιελάμβανε πολυτελεῖς καὶ ἐπιβλητικὲς τελετές, ἀλλὰ καὶ ἱερὰ προσκυνήματα...

Στὸ Ἑρμητήριο τοῦ Κιτάγιεφ εἶχε κάποτε ζήσει ὁ πρόγονός της Πρίγκιπας Ἀνδρέας Μπογκολιούμπσκυ... Ἔτσι ἀποφάσισε νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ...

Τότε ἦταν ποὺ κάποιος τῆς μίλησε γιὰ τὸν Ἑγκλειστο Δοσίθεο, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ πέντε χρόνια εἶχε ἐγκατασταθῇ σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ σπηλαιο, λίγο πρὶ πάνω, στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου...

Ἡ Αὐτοκράτειρα ζήτησε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ... Ἀμέσως, ἓνα ξύλινο μονοπάτι μὲ σκαλοπάτια τοποθετήθηκε, ὥστε νὰ μπορέσῃ ἡ ὑψηλὴ ἐπισκέπτρια νὰ βαδίσῃ μὲ ἀξιοπρέπεια ὡς τὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου...

Ὅταν ἐφθασε, κάλεσε τὸν Ἑρμῆτη νὰ ἐξέλθῃ...

Ὁ Δοσίθεος ἀνυποψίαστος ἄνοιξε τὴν ταπεινὴ εἴσοδο τοῦ Ἀσκητηρίου καὶ ξαφνιάστηκε: ἐνώπιόν του ἡ Αὐτοκράτειρα Πασῶν τῶν Ρωσιῶν, πλῆθος Ἱεραρχῶν, εὐγενῶν καὶ κυβερνητικῶν ἀξιωματούχων!...

Ἐνστικτωδῶς, ὁ Ἑρμῆτης ἔπεσε στὸ ἔδαφος συντετριμμένος καὶ ἔκρυψε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν διακεκριμένη αὐτὴν αὐτοκρατορικὴ συνοδεία...

Ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἐρώτησε:

«Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, κοπιάζεις γιὰ τὴν σωτηρίᾳ σου ἐδῶ πολὺ καιρὸ;...».

Καὶ ἐκεῖνος ἀπάντησε ταπεινά:

«Μεγαλειοτάτη, ἀπὸ τότε ποὺ ἔμαθε ἡ ψυχὴ μου νὰ εἶναι προσεκτικὴ!... Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ἐκείνη, ἡ ἐσωτερικὴ μου ζωὴ ξεκίνησε... Καὶ μέχρι τώρα δὲν μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ...».

«Καὶ γιατί ἐπέλεξες τέτοιο περίλυπο καὶ αὐστηρὸ τρόπο ζωῆς;...».

«Ὁ Κύριός μας εἶπε: “Ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται”... Μόνο ἡ “στενὴ πύλη” καὶ ἡ “στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς” ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν αἰώνια ζωὴ, Μεγαλειοτάτη. Ἡ γῆ αὕτῃ εἶναι ἡ ἐξορία μας... Πρέπει νὰ συνηθίσουμε στὶς δοκιμασίες... Ἔτσι μόνο θὰ ἀξιοθούμε νὰ κληρονομήσουμε τὴν εὐλογημένη κατάστασι ποὺ ἔχουμε ἀπολέσει... Αὕτῃ μόνο εἶναι αἰώνια...».

«Δηλαδή, ἐννοεῖς ὅτι ἔχεις γίνει ἀποφασιστικώτερος μετὰ ἀπὸ τὴν ἐπιλογὴ σου αὕτῃ;... Δὲν ἔχεις μετανοήσει ποὺ ἄφησες

πίσω σου τὶς κοσμικὲς ἀπολαύσεις;... Δὲν ἀντιμετώπισες ποτὲ τὸ δίλημμα νὰ κατέβῃς ἀπὸ τὸ σταυρό;...».

«Μεγαλειοτάτη, ἴσως ὁ σταυρός μου νὰ εἶναι βαρὺς... Ἴσως νὰ καταρρέω μὲ ἰδρώτα καὶ αἷμα ὑπὸ τὸ βάρος του... Ἀλλά, εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ὑπομείνω ὡς τὴν τελευταία στιγμή, μὲ ὅποιοδήποτε τίμημα... Γνωρίζω ὅτι τὸ μονοπάτι ποὺ ἔχω ἐπιλέξει εἶναι γεμᾶτο ἀγκάθια... Ὅμως θὰ συνεχίσω νὰ ἔρπω μέχρι νὰ ἐξαντληθῶ... Ποτὲ δὲν θὰ ὑποκύψω, ὥστε νὰ γίνω ἓνας ντροπιασμένος λιποτάκτης... Δὲν θὰ ἤθελα νὰ καταδικασθῶ μαζί μὲ τὸν ἐξ εὐωνύμων ληστή... Οἱ στρατιῶτες ποὺ μένουν ἀνάπηροι ἢ χάνουν τὴν ζωὴ τους στὴν μάχη, δὲν ἔχουν ἄραγε καὶ αὐτοὶ μερίδιο στὶς τιμὲς ποὺ ἀποδίδονται σὲ ὅσους ἐπιζήσουν καὶ ἐορτάζουν τὴν νίκη;... Χωρὶς αἱματοχυσία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἐορτὴ καὶ νίκη... Ἡ δική μας ἐορτὴ δὲν γίνεται ἐδῶ, ἀλλὰ στὴν ἄλλῃ ζωή... Ἐκεῖ μᾶς περιμένει εἴτε μία στέψις εἴτε μία καταδίκη...».

«Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, τὰ λόγια σου ἄγγιξαν τὴν καρδιά μου... Βλέπω, ὅτι παρὰ τὴν νεότητά σου, ὁ Κύριος σοῦ ἔχει δώσει σοφία καὶ πείρα... Θὰ ἤμουν εὐχαριστημένη νὰ σοῦ ἀπέδιδα τιμὲς στὸ μέλλον, ἂν συμφωνοῦσες νὰ ἄφηνες τὸ Ἑρμητήριο σου καὶ νὰ ὑπηρετοῦσες τὴν χώρα μας...».

«Μεγαλειοτάτη!... Οὔτε ὁ χρυσός, οὔτε τὸ ἀσήμι πλουτίζουν τὴν ψυχή... Μόνο ἡ ἀρετὴ μᾶς πλουτίζει... Ὅταν ὁ Κύριος κάλεσε τοὺς Ἀποστόλους, αὐτοὶ ἄφησαν ἀμέσως τὰ πάντα καὶ τὸν ἀκολούθησαν... Γιατὶ ἄραγε ἀνταποκρίθηκαν ἀμέσως καὶ τόσο πρόθυμα;... Ἐπειδὴ εἶδαν κάτι πῶς ἐκθαμβωτικό... Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος ποὺ κυβερνᾷ τὶς ψυχές μας, Μεγαλειοτάτη... Ὅταν γνωρίζουμε κάτι καλύτερο, ἐγκαταλείπουμε ὅ,τιδήποτε χειρότερο... Ὅλα ὅμως τὰ εἶδη τῶν ἀπολαύσεων χωρίζουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ψυχὴ ποὺ σκλαβώνεται στὰ ὑλικά ἀγαθὰ δὲν ἔχει μέρος στὴν αἰώνια ζωή... Μόνο ὅταν ἔχουμε κοινωνία μὲ τὸν Ἐνα καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ ἀποκτοῦμε ἀμύθητη περιουσία, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχουμε καθόλου ὑλικά ἀγαθὰ...».

Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Αὐτοκράτειρα ἔθεσε καὶ πολλὰ ἄλλα ἐρωτήματα στὸν ἐγκλειστο Δοσίθεο... Μετὰ ἀπὸ μία μακρὰ συζήτησι, πληροφορήθηκε τελικὰ ὅτι ὁ Ἑρμῆτης δὲν εἶχε γίνει ἀκόμη Μοναχὸς ἐξ αἰτίας τῶν νόμων περὶ ἀγροτῶν.

Τότε, ἡ Ἐλισάβετ ἔδωσε ἀμέσως προσωπικὴ ἐντολὴ νὰ τὸν κείρουν Μοναχό... Τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἔγινε ἡ τελετὴ τῆς κουρᾶς σὲ ρασοφόρο Μοναχὸ παρουσίᾳ τῆς Αὐτοκράτειρας... Κατὰ παράκλησιν τοῦ Δοσιθέου δὲν τοῦ δόθηκε νέο ὄνομα...

Ἔτσι λοιπόν, ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ οἰκονόμησε μὲ τὸν ἀπροσδόκητο αὐτὸν τρόπο νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ἐγκάρδιος πόθος τοῦ ἀνδρείου Δοσιθέου καὶ νὰ λάβῃ τὸ πολύτιμο δῶρο τῆς Μοναχικῆς Κουρᾶς, διὰ μέσου μάλιστα τῆς Μεγαλειοτάτης!...

Ὅταν ἡ Ἐλισάβετ ἀποχαιρέτησε τὸν νεόκουρο Ἐρημίτη, τοῦ ἔδωσε ἓνα πουγκὶ γεμᾶτο μὲ χρυσᾶ νομίσματα... Ἐκεῖνος, ἀφοῦ κατευῶδωσε τὴν Αὐτοκράτειρα, δὲν ἔφερε τὰ χρήματα μέσα στὸ σπηλαίῳ του... Ἐκ νεότητός του εἶχε ἐπιλέξει τὴν ξενιτεία καὶ τὴν ἀκτημοσύνη... Καὶ μέχρι τώρα μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ χάριν Αὐτοῦ εἶχε φανῇ συνεπής... Ἔτσι, ἄφησε τὸ πουγκὶ μέσα σὲ ἓνα πῆλινο δοχεῖο ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Ἀσκητηρίου του...

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μιμήθηκε τὸν Ἅγιο Ἀγαπητὸ τὸν Θεραπευτὴ τῶν Σπηλαίων... Αὐτὸς εἶχε κάνει κάτι ἀνάλογο μὲ τὸ χρυσάφι ποὺ τοῦ εἶχε προσφέρει ὁ Μέγας Δούκας Βλαδίμηρος ὁ Μονομάχος, ὅταν τὸν εἶχε θεραπεύσει θαυματουργικὰ ἀπὸ μία θανατηφόρα ἀσθένεια...

Μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς Αὐτοκρατείας καὶ τῆς συνοδίας της, ἓνας εὐλαβὴς ἀγρότης ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ Πίργκοβο ἔφερε λίγη τροφὴ στὸν Ἐρημίτη... Ὁ Δοσίθεος τὸν εὐχαρίστησε καὶ τὸν ἐρώτησε:

«Ἡ Αὐτοκράτειρα ἦλθε ἐδῶ γιὰ νὰ μὲ ἐπισκεφθῇ... Καὶ τί νομίζεις ὅτι μοῦ ἔδωσε;!...».

«Τί σοῦ ἔδωσε, μπάτουσκα;...».

«Δὲν βλέπεις;... Κοίταξε μόνος σου ἐκεῖ στὸ πῆλινο δοχεῖο!...».

«Μπάτουσκα!... Εἶναι χρυσᾶ νομίσματα!... Δὲς πόσα χρήματα εἶναι!... Ὅριστε, πᾶρε το!...».

Ὁ Δοσίθεος μὲ ἓνα μεδίωμα ἀπόρριψε τὴν προσφορά του καὶ ἀρνῆθηκε νὰ πάρῃ τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ἀνῆκαν, λέγοντας:

«Κάνε ὅ,τι σὲ φωτίσει ὁ Θεός... Ἐγὼ δὲν τὰ χρειάζομαι...».

Ἐκπληκτος ὁ χωρικὸς ἔσπευσε στὴν Λαύρα τῶν Σπηλαίων καὶ παρέδωσε τὰ χρήματα στὸ Συμβούλιο τῶν Γερόντων... Ἐγίνε σύσκεψις καὶ μὲ τὴν συγκατάθεσι τοῦ Ἐρημίτου ἀποφασίσθηκε νὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ χρήματα γιὰ τὴν κατασκευὴ μιᾶς νέας ἐνοριακῆς Ἐκκλησίας στὸ χωριὸ Πίργκοβο...

* * *

Για τὸν Μοναχὸ πλέον Δοσίθεο, μετὰ τὴν θαυμαστὴ αὐτὴ ἐπέμβασι τοῦ Θεοῦ, ἓνα νέο στάδιο ἀγώνων ἀνοιγόταν τώρα μπροστά του...

Μέσα στὴν ἀπομόνωσι τοῦ ἀσκητικοῦ σπηλαίου του ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ τὸ δοθὲν τάλαντον ἔτι περισσότερον...

θ. Θεοφώτιστος ὁδηγὸς ψυχῶν

Ὁ Ἐρημίτης Δοσίθεος, ὁ κρυμμένος αὐτὸς θησαυρὸς τῆς Χάριτος, μὲ τὸν καιρὸ γινόταν ὅλο καὶ περισσότερο γνωστός... Οἱ δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀρχισαν νὰ ξεχύνωνται ἀπὸ τὸ σπήλαιό του... Ἀνεδείχθη θεοφώτιστος ὁδηγὸς ψυχῶν...

Πολλοὶ ἄνθρωποι προσέτρεχαν γιὰ παρηγορίαν καὶ καθοδήγησι πνευματικὴ στὸν Ἐγκλειστο τοῦ Κιτάγιεφ... Καὶ ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ φαίνεται, ἀπὸ ἓνα μικρὸ ἄνοιγμα, μιλοῦσε στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὸ κοινωνικὸ του ἐπίπεδο...

Ἡ περίπτωσις τῆς Αὐτοκράτειρας, γιὰ τὴν ὁποία μόλις προηγουμένως ἐγράψαμε, εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ...

Στὴν βαθειὰ σὲ νόημα καὶ προφητικὴ ὁδηγία-προτροπὴ πρὸς τὸν μελλοντικὸ Ὅσιο Σεραφεῖμ ἔχουμε ἤδη ἀναφερθῇ.

* * *

Ἔχει ἐπίσης διασωθῇ μία ἀκόμη εἰδικὴ περίπτωσις ἑνὸς πλουσίου ἀπὸ τὸ Κίεβο.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦλθε στὸ Ἐρημητήριον καὶ παρακαλοῦσε ἀπελπισμένος:

«Βοήθησέ με, μπάτουσκα!... Βρίσκομαι σὲ μεγάλη θλίψι... Ὁ Θεὸς μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει... Δὲν μὲ ἀκούει!...».

«Ἐσὺ γιατί κλείνεις τὰ αὐτιά σου, ὅταν ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονται σὲ ἀνάγκη σοῦ ὁμιλοῦν;... Γι' αὐτὸ ὁ Κύριος δὲν σὲ ἀκούει... "Ὅς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐπακούων"... Ἀλλὰ μὴν στενοχωριέσαι... Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμη δυστυχία... Ἀλλοίμονο ὅμως ἂν ὁ Κύριος δὲν θὰ σὲ ἀκούσῃ, ὅταν ἀρχίσῃς νὰ προσεύχεσαι γιὰ τὴν συγχώρησι τῶν ἁμαρτιῶν σου...».

«Προσεύχομαι, μπάτουσκα!... Προσεύχομαι καθημερινά... Πρωῖ καὶ βράδυ κάνω πολλὰς μετάνοιες καὶ ἐπικαλοῦμαι τὸ Ὄνομα τοῦ Κυρίου...».

«Μάταια κοπιᾶζεις, φίλε μου... Ἐπικαλεῖσαι τὸ Ὄνομά Του μόνο μὲ τὴν φωνή σου, ἀλλὰ ὄχι καὶ μὲ τὴν καρδιά σου... Ἄν ἡ καρδιά σου πῇ τὴν προσευχή, τότε θὰ εἶναι ἔτοιμη νὰ ὑποταχθῇ στὸν Ἐνα ποὺ ἀναγνωρίζεις καὶ ὁμολογεῖς ὡς Κύριό σου...».

Πήγαινε σπίτι σου καὶ σκέψου: Ποιός εἶναι ὁ Κύριος καὶ ποιός ἦσουν ἐσὺ πρὶν ἀπὸ Αὐτόν;... Πόσο καλὸ ἔχει κάνει Αὐτὸς σ' ἐσένα καὶ πόσο συνεχίζει νὰ κάνει;... Γιατί ζῆς ἐπάνω στὴν γῆ καὶ τί πρόκειται νὰ δῆς στὸ μέλλον;... Ὅταν θὰ σκεφθῇς αὐτό, τότε θὰ νοιώσης προθυμία γιὰ νὰ πραγματοποιήσης τὸ θέλημά Του χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις... Τότε δὲν θὰ προσεύχεσαι ἀπλᾶ μὲ τὸ στόμα σου: "Κύριε! Κύριε!"... Ἀλλὰ θὰ κράζεις ἀπὸ τὴν καρδιά σου: "Κύριε, βοήθησέ με καὶ δώσε μου τὴν δύναμι νὰ πορεύωμαι σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά Σου"... Αὐτὴ ἡ μετάνοιά σου θὰ εὐχαριστῇ τὸν Κύριο...».

* * *

Μία ἄλλη πολὺ χαρακτηριστικὴ καὶ συγκλονιστικὴ συνάντησις πραγματοποιήθηκε μετὰ ἀπὸ εἴκοσι χρόνια....

Ἐνῶ ὁ Δοσίθεος συνέχιζε τὸν ἐγκλειστο βίο του στὸ σπήλαιο, ἓνας ἀκόμη Προσκυνητὴς ἦλθε γιὰ νὰ βρῇ κοντά του ἀνάπαυσι πνευματικὴ...

Ἦταν ἡ ἀδελφή του!...

Ὁ Δοσίθεος, ἂν καὶ τὴν ἀνεγνώρισε, ὅμως ἀπόκρυψε τὸ πρόσωπό του καὶ τὴν ταυτότητά του...

Τὴν ἀκούγε προσεκτικὰ...

Οἱ γονεῖς της εἶχαν κοιμηθῇ... Ἐνοιωθε μοναξιά... Τελικὰ ἀποφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Κίεβο... Ἦθελε νὰ ἐκμυστηρευθῇ στὸν Ἐρημίτη τοῦ Κιτάγιεφ τὰ οἰκογενειακὰ της προβλήματα... Μιὰ ἀδελφή της εἶχε ἐξαφανισθῇ... Κανεὶς δὲν ἐγνώριζε τί τῆς εἶχε συμβῇ...

Ὁ Δοσίθεος τῆς ἔδωσε τὶς κατάλληλες συμβουλές... Τὴν προέτρεψε νὰ μὴν λυπῆται γιὰ τὴν ἀγνοουμένη ἀδελφή της ποὺ εἶχε φύγει μὲ σκοπὸ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Κύριο:

«Μὴν ἀναμειγνύεσαι στὴν ζωὴ τῆς ἀδελφῆς σου... Ἐφυγε ἀκολουθώντας τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ... Θὰ ἔπρεπε νὰ αἰσθάνεσαι χαρά... Αὐτὴ δὲν ὑποκύπτει, ὅπως ἐσύ, σὲ ἁμαρτωλὲς σκέψεις... Δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ μάταια ὑλικά ἀγαθὰ... Ἀναγεννήθηκε ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ τώρα ἀγωνίζεται γιὰ τὴν σωτηρία της... Δὲν ἔχουμε μία μόνιμη πόλι ἐδῶ... Ἀναζητοῦμε αὐτὴν ποὺ θὰ ἔλθῃ...».

1. Στὴν Λαύρα τῶν Σπηλαίων

Γύρω στὸ 1770 καὶ ἐνῶ ἦταν ἤδη περίπου 50 ἐτῶν, ὁ Δοσίθεος πέρασε μία δοκιμασία... Ἦταν ὑποχρεωμένος, χάριν τῆς ὑπακοῆς, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Ἀσκητήριό του... Τί εἶχε συμβῇ;

Λόγω κάποιων καταχρήσεων, ἓνα Διάταγμα τῆς Αὐτοκράτειρας Αἰκατερίνης Β' ἐπέβαλλε στοὺς Ἐρημίτες, οἱ ὁποῖοι ζοῦσαν ἔξω ἀπὸ ὠρ-

γανωμένες Μοναστικές Κοινότητες, νὰ ἐνταχθοῦν σὲ Κοινόβια... «Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν Ἀναχωρητὲς παντοῦ»...

Οἱ Γέροντες τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων δὲν ἤθελαν νὰ παραβιάσουν τὴν ὁδηγία αὐτή... Κάλεσαν τὸν Ἐγκλειστο Δοσίθεο νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ ζήσει μαζί τους... Ὁ ἔμπειρος Ἀσκητὴς ὑπάκουσε... Προτίμησε ὅμως νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀπομόνωσι... Ἔτσι ἐπέλεξε μία σπηλιά στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐπίσης στὰ ὅρια Αὐτῆς...

Ἐζησε γιὰ τέσσερα χρόνια στὸ νέο του Ἀσκητήριο ἀγωνιζόμενος ἀνδρεῖως...

Τὰ πλήθη τῶν πιστῶν Προσκυνητῶν ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἔρχονται ὡς τὸ ἄνοιγμα τοῦ νέου σπηλαίου του... Αὐτὸ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν κουράζῃ... Ἴσως νὰ προαισθανόταν καὶ τὸ τέλος του... Ἐπιθυμοῦσε νὰ περάσῃ τὰ τελευταῖα του στὴν πλήρη ἀπομόνωσι...

Ἔτσι, ἔκανε μία αἴτησι στὴν Διοίκησι τῆς Λαύρας. Ζητοῦσε νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ Κιτάγιεφ...

Ὑπάρχει καὶ μία ἐκδοχὴ ὅτι ἡ Διοίκησις παρήγγειλε στὸν Δοσίθεο νὰ ἐτοιμασθῇ, προκειμένου νὰ χειροτονηθῇ Διάκονος... Αὐτὸς ἀρνήθηκε... Ἀρχισε μάλιστα νὰ συμπεριφέρεται ὡς διὰ Χριστὸν σαλός... Γύριζε στὶς ἀγορὲς καὶ ἐπέπληττε τοὺς ἀνθρώπους...

Τέλος πάντων, μετὰ ἀπὸ ἓνα χρόνο ἡ Διοίκησις συγκατένευσε στὸ αἶτημά του... Ὁ Δοσίθεος ἐπέστρεψε τὸ 1775, ἓνα ἔτος πρὸ τῆς κοιμήσεώς του, στὸ Κιτάγιεφ... Ὅχι ὅμως στὸ ἀρχικὸ του σπήλαιο, ἀλλὰ σὲ ἓνα Κελλὶ τοῦ Ἐρημητηρίου.

Ἐζησε καὶ πάλι ὡς ἐγκλειστος μὲ γαλήνη καὶ μὲ ἀκόμη αὐστηρότερη ἀσκητικὴ ζωή... Ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν μεγάλη ἀναχώρησι...

ια. Ὁ Δόκιμος Μοναχὸς Θεοφάνης

Θὰ ἄξιζε νὰ γίνῃ μία κάπως ἐκτενὴς ἀναφορὰ στὸν Δόκιμο Μοναχὸ Θεοφάνη... Διετέλεσε γιὰ λίγα χρόνια ὑποτακτικὸς καὶ διακονητὴς τοῦ Δοσιθέου. Τὰ περιστατικὰ τῆς ζωῆς του ποὺ γνωρίζουμε, ἂν καὶ περιορισμένα, εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ ἀντλήσουμε οἰκοδομητικὰ διδάγματα.

Ὅταν ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιτάγιεφ ἀναγκάσθηκε, λόγῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς, νὰ ἐγκλεισθῇ στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας, ἓνας Δόκιμος Μοναχός, ὀνομαζόμενος Θεοφάνης, διωρίσθηκε γιὰ νὰ τὸν διακονῇ.

Ὁ Θεοφάνης καταγόταν ἀπὸ μία ἀγροτικὴ οἰκογένεια τῆς Μικρῆς Ρωσίας. Εἶχε ἓνα νεώτερο ἀδελφὸ καὶ μία ἀδελφή... Σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν ἔμεινε ὀρφανός.

Κάποτε στὰ δεκαῆξι του, ἐνῶ ὥργωνε στοὺς ἀγρούς, συνέβη κάτι τὸ θαυμαστὸ ποὺ σημάδεψε τὴν μετέπειτα ζωὴ του: ἓνα οὐράνιο φῶς ἐπισκέφθηκε ξαφνικὰ τὴν καρδιά του, ἡ ὁποία γέμισε μὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια!... Ἀμέσως, ἔλυσε τὸ βόδι ἀπὸ τὸ ἀλέτρι καὶ χωρὶς νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὰ ἀδελφία του, ξεκίνησε γιὰ τὸ Κίεβο... Εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἀφιερωθῇ στὸν Θεό... Ἦταν πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ... Στὴν Λαύρα τῶν Σπηλαίων μόνασε ἐπὶ δεκαεπτὰ χρόνια ὡς Δόκιμος...

Ἡ παιδικὴ του ἀπλότητα καὶ πραότητα ἀποτελοῦσαν τὴν «καλὴν καὶ ἀγαθὴν γῆν», ὅπου ἔπεφτε ὁ εὐλογημένος «σπóρος» τῶν ὁδηγῶν καὶ συμβουλῶν, τὶς ὁποῖες ἡ σοφία τῶν Γερόντων ἔσπερνε μὲ ἀγάπη... Ἔτσι, ὁ Θεοφάνης ἔκτιζε τὸν οἶκο τῆς ψυχῆς του ἐπάνω στὸν ἀσφαλὴ βράχο τῆς ὑπακοῆς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ σοφωτέρους... «*Τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν...*».

Ὁ καλοκάγαθος Δόκιμος ἀπεκόμισε μάλιστα πολὺ ὠφέλεια ἀπὸ τὸν Ἐρημίτη Δοσίθεο... Ὅταν τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα τὸν πολεμοῦσαν καὶ ἔθλιβαν μὲ ποικίλους λογισμούς, καταφυγὴ του ἦταν ὁ ἔμπειρος Ἐγκλειστος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ ἐνίσχυε στοὺς πνευματικούς του ἀγῶνες.

* * *

Σώζεται μία σχετικὴ συζήτησις, πλήρης σοφίας καὶ διακρίσεως.

«*Κάνε ὑπομονή, ἀδελφέ!... Κάνε ὑπομονή μέχρι τέλους καὶ θὰ σωθῇς. Ἀγάπα τὴν ζωὴ τῆς δοκιμασίας... Δίψα γι' αὐτὴν ὅπως γιὰ τὸ νερό... Ἡ δοκιμασία ὁδηγεῖ στὴν σωτηρία... Εἶναι πικρή, ἀλλὰ καθαρτική... Πρέπει νὰ τὴν ὑπομένουμε, διότι μᾶς εἶναι χρήσιμη... Ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ ροῦχα ποὺ εἶναι στενά, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ἀφαιρέσουμε ἀπὸ πάνω μας... Μὴ νομίζης ὅτι μὲ τὰ παράπονα καὶ τὴν ἀνυπομονησία θὰ γλυτώνης ἀπὸ τὶς δοκιμασίες... Ἀντιθέτως, αὐτὰ χειροτερεύουν τὴν κατάστασι... Μόνο ἡ ταπεινὴ ἀποδοχὴ τῶν δυσκολιῶν καὶ ἡ καλὴ διάθεσις θὰ ἀφαιρέσῃ τὸ φορτίο τους ἀπὸ πάνω σου... Νὰ μὴν ξεχνᾷς ὅτι ὁ Κύριος δίνει κατὰ τὸ ἔλεός Του καὶ ὄχι κατὰ τὴν δικαιοσύνη Του... Ἄν ὁ Θεὸς ἀποφάσιζε νὰ εἶναι δίκαιος μαζί σου, δὲν θὰ σοῦ ἔστελνε αὐτὲς μόνο τὶς δυσκολίες, ἀλλὰ πολὺ*

βαρύτερες... Αυτή ή σκέψις τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Κυρίου θὰ σοῦ δίνη δύναμι καὶ ὑπομονή θαυμαστή... Καὶ ἐνῶ οἱ ἄλλοι θὰ ἀποροῦν γιὰ τὶς δοκιμασίες σου, ἐσὺ θὰ σκιρτᾷς ἀπὸ τὴν χαρὰ σου... Καὶ θὰ λές: "Ἀγαπητοί μου, δὲν ἔχω τίποτα νὰ ὑπομείνω"...».

«Μπάτουςκα, ή καρδιά μου δὲν μὲ ἀκούει... Εἶναι νεαρή... Οἱ διαβολικὲς σκέψεις δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν ἀπὸ ἐκεῖ...».

«Καὶ πῶς βρῆκαν εἴσοδο ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορά;... Ἀπὸ ποῦ;... Ἀραγε, ποῦ εἶναι οἱ ρίζες τους;...».

«Στὴν ἁμαρτία...».

«Καὶ γιατί ή ἁμαρτία ἄρχισε νὰ μεγαλώνη ἐκεῖ μέσα;...».

«Αὐτὸ ἐγινε μὲ τὴν ἰδική μου θέλησι...».

«Ὡραῖα!... Πήγαινε λοιπὸν καὶ κόψε τὸ θέλημά σου... Ἀπλᾶ, ὅπως γιὰ νὰ κόψουν τὰ φύλλα καὶ τὰ κλαδιὰ ἐνὸς δένδρου, κόβουν τὸν κορμὸ σύρριζα, ἔτσι κι ἐσὺ κόψε ὅλες τὶς ἐπιθυμίες σου... Καὶ μὴν ἀφήνης τὶς διαβολικὲς σκέψεις νὰ φθάσουν στὴν καρδιά σου... Ἡ εὐφυΐα σου θὰ σοῦ διδάξῃ τὸν τρόπο... Αυτή εἶναι σὰν τὸ κλαδευτήρι μὲ τὸ ὁποῖο κόβουμε τὰ κλαδιὰ...».

«Μπάτουςκα, αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολο γιὰ μένα... Ἡ ἀδυναμία μου κάνει τὸ πνεῦμα μου ἀβέβαιο...».

«Πρόσεχε!... Μὴν ἐνδίδης!... Μὴν καλοπιάνης τὸν ἑαυτό σου... Θυμήσου ὅτι ή μεμψιμοιρία εἶναι ὁ πιὸ ἀπατηλὸς καὶ ἐπικίνδυνος ἐχθρός μας... Αὐτὸς σὲ συμβουλεύει: "Κάνε ἓνα διάλειμμα... Ἐχεις ἐξαντλήσει τὸν ἑαυτό σου..." ...Πόσο εὐγενικὸς εἶναι!... Καὶ μόλις τὸν ἀκούσεις, σοῦ φέρνει τὴν μιὰ ἀνάπαυσι μετὰ τὴν ἄλλη... Ἐτσι ὑπονομεύει τὴν προσπάθεια τῆς λυτρώσεως... Λησμονοῦμε τὸν κανόνα τῆς εὐσεβοῦς ζωῆς... Ὁ ζῆλος μας γιὰ τὸν Θεὸ ψυχραίνεται... Καὶ τί ἐπακολουθεῖ; Σκότος, ἁμαρτία, πτώσις... Ἀλλά, ὄχι!... Ὅσο ὁ Κύριος σὲ βοηθαίει στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν σωτηρία, μὴν παραιτῆσαι!...».

«Μπάτουςκα, τί μπορῶ ἄραγε νὰ κάνω ὥστε νὰ τὸ πολεμήσω αὐτό;... Τί μπορῶ νὰ κάνω γιὰ τὸν ἑαυτό μου;...».

«Μὴν λυπᾶσαι αὐτόν... Τιμώρησέ τον, ὥστε νὰ εἶναι ἐπιμελής. Κράτα τὸ σῶμα σου κάτω ἀπὸ πειθαρχία... Αὐτὸ εἶναι σὰν τὸν ἀνόητο ὑπηρέτη: ὅταν ἀσκῆται, εἶναι ταπεινὸ καὶ ὑπάκουο... Ἀλλά, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποῦ θὰ τοῦ δώσης ἓνα διάλειμμα καὶ χαλαρώση, θὰ σοῦ δείξῃ τὰ νύχια του καὶ τὰ μάτια του νὰ

φλέγωνται με πάθος... Μεγάλη θλίψις γιὰ μᾶς!... Κανείς δὲν προσπαθεῖ νὰ ταπεινώνη τὸ σῶμα του... Ὅλοι τὸ εὐχαριστοῦν καὶ τὸ καλομαθαίνουν... Ἀλλά, θυμήσου: "Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται"...».

* * *

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Δόκιμος Θεοφάνης ζήτησε εὐλογία γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἓνα προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα... Ὁ Ἐγκλειστος Δοσίθεος ὅμως τοῦ ἀπάντησε ἀρνητικά:

«Τὸ ἰδικό σου μονοπάτι δὲν ὀδηγεῖ οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα οὔτε στὸ Ἅγιον Ὅρος... Ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ κατάλληλη ὥρα, θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιήσῃς ἓνα ἄλλο ταξίδι... Ὅσο γιὰ τῶρα ὅμως, ἐὰν θέλῃς, ξεκίνησε γιὰ τὴν Μολδαβία ()... Αὐτὸ τὸ ταξίδι θὰ εἶναι ὠφέλιμο γιὰ σένα».*

«Ἀλλὰ πῶς θὰ φθάσω ἐκεῖ;... Καὶ ποῦ θὰ πάω;... Δὲν γνωρίζω κανέναν ἐκεῖ...».

«Αὐτὸ μὴ σὲ ἀνησυχεῖ... Πήγαινε κάτω στὸ Ποντόλ ()... Ἐκεῖ θὰ βρῇς δύο Μολδαβούς Μοναχοὺς... Αὐτοὶ θὰ σὲ πάρουν μαζί τους...».*

Ὁ Θεοφάνης ὑπάκουσε... Ἐκανε ἀκριβῶς ὅτι τοῦ εἶχε πεῖ ὁ διορατικὸς Γέροντάς του... Στὸ Ποντόλ συνάντησε πράγματι τοὺς δύο Μοναχοὺς... Μάλιστα ὁ ἓνας ἦταν ὁ Σωφρόνιος, ἀπὸ τοὺς στενότερους μαθητὲς τοῦ Στάρετς Παῖσιου Βελιτσκόφσκυ (*).

Οἱ Μολδαβοὶ Γέροντες ζήτησαν ἀπὸ τὸν Δόκιμο νὰ τοὺς γνωρίσῃ τὸν Ἐγκλειστο τῶν Σπηλαίων... Τελικὰ ἐπισκεφθῆκαν τὸν Δοσίθεο... Εἶχαν μία ἐποικοδομητικὴ συζήτησι... Καὶ συμφώνησαν νὰ πάρουν μαζί τους τὸν Θεοφάνη στὴν πατρίδα τους...

Μετὰ ἀπὸ πολλὰς δυσκολίες, ἔφθασαν στὴν Δραγομίρνα τῆς Μολδαβίας... Ἐκεῖ τοὺς ὑποδέχθηκε ὁ ἴδιος ὁ φημισμένος Στάρετς, ὁ Ὅσιος Παῖσιος, ὁ ὁποῖος ἀπευθύνθηκε στὸν Δόκιμο ἀπὸ τὸ Κίεβο:

«Τέκνον μου Θεοφάνη, τὸ ταξίδι σου δὲν ἔγινε ἄσκοπα... Μία ἀνταμοιβὴ ἔχει προετοιμασθῇ γιὰ σένα...».

Ἀκολούθησε μία ἐπίσκεψι στὶς ὑποδειγματικὲς Μοναστικὲς Κοινότητες τῆς Μολδαβίας, οἱ ὁποῖες ἦσαν ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησι τοῦ μεγάλου Στάρετς Παῖσιου...

Στὸ τέλος, βαθεῖα ἐντυπωσιασμένος, ὁ Θεοφάνης ζήτησε τὴν εὐλογία τοῦ Ὁσίου γιὰ νὰ μείνῃ μαζί του... Ὁ Στάρετς ὅμως τοῦ ἀπάντησε:

«Τώρα, πῆγαινε στὴ Ρωσία... Ὑπηρετήσε τὸν Γέροντά σου γιὰ λίγο ἀκόμη... Θὰ φύγῃ πολὺ σύντομα... Τότε, μὲ τὴν ἰδική του εὐλογία, πῆγαινε νὰ βρῇς τὴν σωτηρία σου ὅπου αὐτὸς σὲ συμβουλεύει...».

* * *

Ἔτσι, ὁ Θεοφάνης ἐπέστρεψε στὸ Κίεβο... Συνέχισε νὰ διακονῇ τὸν Ὅσιο Δοσίθεο στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας.

Κάποτε, ὁ διορατικὸς Γέροντάς του τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ μία ποσότητα θυμιάματος... Καὶ ἄρχισε νὰ μοιράζῃ στοὺς προσκυνητὲς τὸ θυμίαμα, λέγοντας προφητικά:

«Πάρτε αὐτὸ καὶ θυμιάστε τὸ σπίτι σας πολὺ καλά... Ἔρχεται σύντομα μεγάλη δυστυχία... Οἱ ἄνθρωποι θὰ πέφτουν νεκροὶ στοὺς δρόμους σὰν ἔντομα... Ἀλλά, μὴν ἀπελπίζεσθε!... Μὴ χάνετε τὸ κουράγιο σας!... Προσευχηθῆτε!... Προσευχηθῆτε!...».

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ μία ἐπιδημία πανώλης ξέσπασε στὴν χώρα... Γρήγορα πλησίασε τὸ Κίεβο... Ἐφθασε στὶς 3 Σεπτεμβρίου 1770... Τὰ θύματα ἦσαν πολλὰ... Ὅσοι ὅμως εἶχαν θυμιάσει τὰ σπίτια τους μὲ τὸ θυμίαμα τοῦ Ἐγκλείστου Δοσιθέου παρέμειναν ἀπρόσβλητοι!...

ιβ. Ἐνα τέλος εἰρηνικὸ καὶ εὐλογημένο

Ὁ Ἐγκλειστος Δοσίθεος βρίσκεται καὶ πάλι στὸ Κιτάγιεφ... Ἡ ἡλικία του δὲν εἶναι μεγάλη... Ἐχει ὅμως καταβληθῇ ἀπὸ τὴν μακροχρόνια σκληρὴ καὶ ἐπίπονη ἄσκησι...

Μία ἡμέρα προσκάλεσε τὸν ὑποτακτικὸ του Θεοφάνη καὶ τοῦ ἔδωσε τὶς τελευταῖες ὑποθήκες:

«Τέκνον μου ἀγαπημένο... Μὲ διακόνησες μὲ πολλοὺς τρόπους... Τώρα εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἀποχωρήσω γιὰ τοὺς Πατέρες μου... Ἀφοῦ μὲ θάψῃς, νὰ μὴ μείνῃς ἐδῶ... Πῆγαινε πρὸς τὸν Βορρά... Στὸ Μοναστήρι τοῦ Σολόφσκυ () θὰ βρῇς τὴν σωτηρία σου...».*

Τὴν παραμονὴ τῆς κοιμήσεώς του, ὁ Ὅσιος ἄφησε ξαφνικὰ τὸ Κελλί του καὶ ἄρχισε νὰ γυρίζῃ τὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ, κρατώντας τὸ ραβδί του....

Οἱ Μοναχοὶ ἐξεπλάγησαν, βλέποντάς τον...

Ὁ Δοσίθεος ἔβαζε σὲ καθέναν ξεχωριστὰ μία βαθεὶα μετάνοια καὶ ἔλεγε μὲ δάκρυα:

*«Συγχωρέστε με!... Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, συγχωρέστε με!...
Σᾶς ἔχω προσβάλλει πολλές φορές μὲ τὰ λόγια, τὶς πράξεις καὶ
τὶς σκέψεις μου...».*

Κατόπιν ἐπέστρεψε στὸ Κελλί του... Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νύκτας ἔψελνε... Προσευχόμενος πλησίαζε τὶς πύλες τῆς αἰωνιότητος...

Τὸ πρωὶ ὁ Θεοφάνης δὲν πῆρε ἀπάντησι, ὅταν τὸν ἐρώτησε ἀπ' ἔξω γιὰ τὶς ἀνάγκες του... Ἔτρεξε καὶ εἰδοποίησε τοὺς Μοναχοὺς... Ὅταν ἄνοιξαν τὸ Κελλί, βρῆκαν τὸν Δοσίθεο γονατιστὸ σὲ στάσι προσευχῆς μπροστὰ στὶς Εἰκόνες... Τὸ καντήλι ἦταν ἀναμμένο... Στὸ ἀριστερό του χέρι, ποὺ ἦταν παγωμένο, κρατοῦσε ἓνα χαρτί... Ἡ εὐλογημένη ψυχὴ τοῦ ἀγαπημένου τους Ἀσκητοῦ εἶχε ἀναχωρήσει γιὰ τὸ Θεό.... Ἦταν 56 ἐτῶν...

Πῆραν τὸ χαρτί καὶ διάβασαν:

*«Τὸ σῶμα μου εἶναι ἕτοιμο πρὸς ἐνταφιασμόν... Σᾶς ἱκετεύω,
ἀδελφια μου, νὰ τὸ θάψετε ὡς συνήθως, χωρὶς νὰ τὸ πειράξετε...».*

Ἡ παράκλησίς του εἰσακούσθηκε: κανένας δὲν τόλμησε νὰ ἀγγίξῃ τὸ λείψανο τοῦ Ἑγκλείστου, νὰ τὸ πλύνῃ ἢ νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὰ ροῦχα...

Στὴν ἐξόδιο Ἀκολουθία καὶ τὴν ταφὴ τοῦ εὐλογημένου Δοσιθέου συνέρρευσε πολὺς κόσμος...

Τὸ πολὺαθλο σῶμα του ἀναπαύθηκε στὸ Ἑρημητήριο τοῦ Κιτάγιαφ, δίπλα στὸ Καθολικό...

Εἶναι ἀξιοθαύμαστο καὶ τὸ ἐξῆς: ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁσίου, στὸ διάστημα 1763-1767, στὴν θέσι τοῦ ξύλινου Ναοῦ τοῦ Ἑρημητηρίου, κτίσθηκε ἓνας πέτρινος... Ἀφιερώθηκε στὴν Ἀγία Τριάδα καὶ εἶχε παρεκκλήσιο τοῦ Ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέζ!...

Ἔτσι, ὁ γενναῖος Δοσίθεος, ὁ ὁποῖος εἶχε ξεκινήσει τὴν μοναχικὴ του ζωὴ σὲ ἡλικία 15 ἐτῶν ὡς Δόκιμος στὴν Λαύρα τῆς Ἀγίας Τριάδος - Ὁσίου Σεργίου, ἀξιώθηκε νὰ κοιμηθῇ μετὰ ἀπὸ σαράντα χρόνια ἀκριβῶς στὴν μνήμη τοῦ Ὁσίου Σεργίου (25 Σεπτεμβρίου) καὶ νὰ ταφῇ δίπλα στὸν Ναὸ τῆς Ἀγίας Τριάδος, τῆς Ὁποίας εἶχε καταστή νὰὸς ἔμψυχος καὶ ἱερός!...

Σύντομα ὁ τάφος του ἔγινε ἓνα δημοφιλὲς Προσκύνημα, ἓνας ἱερὸς τόπος προσευχῆς...

Στὴν πλάκα τοῦ μνήματος εἶναι γραμμένα τὰ ἐξῆς λιτὰ στοιχεῖα:

«Ἔτος 1776, Σεπτεμβρίου 25, ἀπεβίωσε ὁ Δοσίθεος»...

Ἡ Διακήρυξις τῆς ἀγιότητος τοῦ Δοσιθέου ἔγινε μὲ Συνοδικὴ Πράξι τὸ 1993.

* * *

Προσωπογραφία τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου.

Λίγο ἀργότερα ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δοσιθέου ἦλθε καὶ πάλι γιὰ προσκύνημα στὸ Κίεβο... Ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ Ἀσκητὴς ποὺ τὴν εἶχε ἐνισχύσει καὶ παρηγορήσει ἦταν ἤδη κεκοιμημένος, ἐζήτησε νὰ μάθῃ περισσότερα γι' αὐτόν... Τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς του ποὺ εἶχαν γίνεи γνωστὰ καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ μιᾶς προσωπογραφίας του ὠδήγησαν στὸ βέβαιο συμπέρασμα, ὅτι ὁ Ἐρημίτης

Δοσίθεος τοῦ Κιέβου ἦταν ἡ ἐξαφανισμένη Δαρεία τῆς οἰκογενείας τῶν εὐγενῶν Τιάπκιν, ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Ριαζάν!...

* * *

Ὁ Δόκιμος Θεοφάνης, μετὰ τὴν κοίμησι τοῦ Γέροντός του, ἐξακολούθησε γιὰ λίγο ἀκόμη νὰ εἶναι ἀσταθής... Ἀθετώντας τὴν ὑπόθηκὴ τοῦ προορατικοῦ Ἀσκητοῦ, παρέμεινε στὸ Κίεβο... Ἐκεῖ ἐτοίμασε ἓνα σπήλαιον γιὰ τὸν ἑαυτό του, προκειμένου νὰ ζήσει ὡς Ἐρημίτης... Ἡ Διοίκσις ὁμως δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ζήσει ἐγκλειστο βίον οὔτε στὴν Λαύρα οὔτε στὸ Κιτάγιεφ...

Τότε κατάλαβε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παρακούσῃ τὶς ὁδηγίες τοῦ κοιμηθέντος Δοσιθέου... Ἔτσι πραγματοποιοῖσε τὸ μακρὺ ταξίδι πρὸς τὸ Μοναστήρι τοῦ Σολόφσκου... Ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ, ὑποτάχθηκε... Πέρασε ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τοῦ Κοινοβιακοῦ Βίου... Ξεκίνησε ὡς Δόκιμος στὸν φοῦρνο... Καὶ τελείωσε ὡς Ἐρημίτης σὲ σπήλαιον, ὅπου ἐκοιμήθη στὶς 26 Ἰουλίου τοῦ 1819... Καὶ ἔλαβε ἐπάξια μίαν θέσιν στὸ περίφημον «Πατερικὸ τοῦ Σολόφσκου»...

Σημειώσεις

Ἀντώνιος, Ὁσίοις. Ὁ Σπηλαιώτης. Θεμελιωτὴς μὲ τὸν Ὁσίο Θεοδόσιο (*) τῆς περιφέρους Μονῆς τῶν Σπηλαιῶν, τῆς Πετσέρασκαῖα Λαύρας (*). Γεννήθηκε τὸ 982 στὸ Λιούμπετς, ΒΔ τοῦ Κιέβου. Κοιμήθηκε τὸ 1067. Ἀποτελεῖ τὴν ἐνσάρκωσι τοῦ ρωσικοῦ Ἑρημητικοῦ Βίου. Νέος, μετέβη στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἔγινε Μοναχὸς καὶ ἔζησε ὡς Ἑρημίτης. Τῇ προσταγῇ τοῦ πνευματικοῦ Πατρός του, ἐπέστρεψε στὴν Ρωσία. Ἐγκαταστάθηκε ἐκεῖ ὅπου βρίσκεται τῶρα ἡ Λαύρα. Τὸ σπήλαιό του εἶχε ἤδη ὀρυχθῇ στὴν ἀπόκρυμνη ὄχθη τοῦ Δνειπέρου ἀπὸ προασκίσαντα ἕτερο Ἑρημίτη. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 10η Ἰουλίου. ➡

Δημήτριος Ντονσκοῖ, Ἅγιος. Μέγας Ἡγεμὼν τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε στὴν Μόσχα τὸ 1349 καὶ κοιμήθηκε τὸ 1389. Τὴν 7. 9. 1380 ὁ ρωσικὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν Δημήτριον κατενίκησε τοὺς Τατάρους καὶ ἀπάλλαξε τὴν χώρα ἀπὸ τὸν φοβερὸ ἐχθρό της. Οἱ Ρῶσοι ἀπεκάλεσαν «Ντονσκοῖ» τὸν Δημήτριο ἀπὸ τὸν ποταμὸ Δόν, πλησίον τοῦ ὁποίου διεξήχθη ἡ ἱστορικὴ μάχη, ἡ μεγίστη τῆς Ρωσίας μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Πέτρου (*). Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης γιὰ τοὺς ἀγωνιστὰς ποὺ ἔπασαν τότε ἡρωικά, ὥρισε εἰδικὴ ἐπιμνημόσυνη δέησι στὸ λεγόμενο «Σάββατον τοῦ Δημητρίου», μεταξὺ 18 καὶ 26 Ὀκτωβρίου. ➡

Δνειπέρος. Ποταμὸς τῆς Ρωσίας. Ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τῆς Εὐρώπης. Τὸ μῆκος του εἶναι 2. 146 χλμ., τρίτο μετὰ τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Δουνάβews. Ἐκβάλλει στὸν Εὐξείνιο Πόντο. Ὁ Ἡγεμὼν Βλαδίμηρος (+1015, νεώτερος ἐγγονὸς τῆς Ἡγεμονίδος Ὀλγας), «διὰ διατάγματος ἐκάλεσε τοὺς κατοικοὺς τοῦ κράτους αὐτοῦ (περὶ τὸ Κιέβον) νὰ δεχθῶσι τὸ βάπτισμα εἰς τὸν Δνειπερον ποταμόν. Μέρος τούτων ἐβαπτίσθη» τὸ 988. ➡

Ἐλισάβετ Πετρόβνα. Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὸ 1709 καὶ κοιμήθηκε τὴν 29. 12. 1761. Θυγατέρα τοῦ Μεγάλου Πέτρου καὶ τῆς Αἰκατερίνης Α'. Ἦταν ὡραία, κοινωνικὴ, ἀγαθοῦ χαρακτήρος, εὐφρεστάτη καὶ εἶχε ζῆλο γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία. Τὴν 25. 11. 1741, σὲ ἡλικία 31 ἐτῶν, ἡγήθηκε στρατιωτικοῦ πραξικοπήματος καὶ ἀνῆλθε στὸν Θρόνο. Ἐγινε πολὺ λαοφιλὴς μὲ τὴν ἀπο-γερμανοποίησι τῆς Ρωσίας, τὴν ὁποία ἐπεχείρησε καὶ ἐπέτυχε πλήρως. Ἀναδείχθηκε ἀρκετὰ δραστήρια στὴν προσπάθειά της γιὰ τὴν ἠθικὴ, μορφωτικὴ, πολιτιστικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσι καὶ πρόοδο τῆς χώρας. Εὐεργέτησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ προσπάθησε νὰ βελτιώσῃ τὰ ἥθη τοῦ Κλήρου καὶ νὰ εὐρύνη τὴν ἐκπαίδευσί του μὲ τὴν ἰδρυσί τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας. ➡

Θεοδόσιος, Όσιος. Ο Σπηλαιώτης. Ένας από τους ιδρυτές της Πετσέρ-σκαϊα Λαύρας. Γεννήθηκε τὸ 1029 καὶ κοιμήθηκε τὸ 1074. Περίπου τὸ 1055 ἔγινε Μοναχὸς στὴν πρώτη μικρὴ Ἀδελφότητα τοῦ Ὁσίου Ἀντωνίου τοῦ Σπηλαιώτου. Περὶ τὸ 1062 ἐξελέγη Ἡγούμενος. Ἐπὶ τῆς Ἡγουμενίας του αὐξήθηκε ὁ ἀριθμὸς τῶν Μοναχῶν, ἐπεκτάθηκε ἐδαφικὰ ἡ Μονὴ καὶ ἐγκαταστάθηκε ἡ Ἀδελφότης ὀριστικὰ ἐκτὸς τῶν σπηλαίων. Στὸ πρόσωπό του δημιουργήθηκε ἕνας τύπος Μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος κατέστη ἀφειρητικὸ ὑπόδειγμα τῆς ρωσικῆς Μοναστικῆς Παραδόσεως. Συνεδύαζε τὴν ἀσκησι καὶ τὸ φιλάλληλον, δηλαδὴ τὴν ἀνθρωπιστικὴ κοινωνικὴ δρᾶσι. Ἐτσι ἐγκαινίασε οὐσιαστικὰ τὸ ρωσικὸ «Στάρτσεστρο». Ἡ μνήμη τῆς κοιμή-σεώς του τιμᾶται τὴν 3ῃ Μαΐου, ἡ δὲ εὐρεσις τῶν Λειψάνων του τὴν 14ῃ Αὐγού-στου.

Κίεβο. «Ἰερὰ πόλις καὶ μήτηρ τῶν ρωσικῶν πόλεων». Κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δνειπέρου. Εὐρίσκεται ἐπὶ τριῶν λόφων καὶ χωρίζεται σὲ τέσσερις τρόπον τινὰ πόλεις: **α.** Τὸ Ποντὸλ (ἡ κάτω πόλις), ἐπὶ τῆς πεδιάδος καὶ στὶς ὄχθες τοῦ Δνειπέρου, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις, **β.** Τὴν παλαιὰ πόλι, **γ.** Τὸ Πετσέρσκ (πόλις τῶν Κρυπτῶν - Σπηλαίων), ἐπὶ τοῦ δεσπόζοντος τῶν λοιπῶν λόφου, κυκλούμενο ἀπὸ τεῖχος ποὺ περιλαμβάνει τὴν περίφημὴ Πετσέρκαϊα Λαύ-ρα καὶ **δ.** Ἡ νέα πόλις. Διετέλεσε πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ πρωτεύουσα τῆς καλουμένης Κιεβικῆς Ρωσίας (989-1240). Ἐδρα τοῦ Μεγάλου Ἡγεμόνος. Ἡ Μητρό-πολις τῆς διοργανωθείσης ἐκεῖ Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Ι΄ αἰ. Κατα-λήφθηκε, λεηλατήθηκε καὶ πυρπολήθηκε ἀπὸ τὴν Χρυσὴ Ὀρδῇ τῶν Μογγόλων (1240).

Μολδαβία. Τὸ σημερινὸ ΒΑ τμήμα τῆς Ρουμανίας. Ἐλαβε τὸ ὄνομά της ἀπὸ τὸν ποταμὸ Μολδάβα. Ἐμβαδόν: 38.058 τχλμ. Πρωτεύουσα: τὸ Ἰάσιο. Ἀπὸ τοῦ ΙϚ΄ αἰ. ὑπὸ τοὺς Τούρκους μὲ ἐσωτερικὴ αὐτοδιοίκησι. Κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰ. διορίζονται Φαναριῶτες Ἡγεμόνες ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Γνωστὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ Μοναχισμοῦ στὰ ὄριά της καὶ τὰ περίφημα Μοναστήριά της, μὲ τὰ πολυπληθῆ Ἀσκητήρια καὶ τὸ Ἑσυχαστικὸ Τυπικὸ τους.

Παῖσιος Βελισκόφσκυ, Στάρετς. Γεννήθηκε τὴν 21. 12. 1722 στὴν Πολτάβα, ΝΑ τοῦ Κιέβου, καὶ κοιμήθηκε τὴν 15. 11. 1794 στὴν Μονὴ τοῦ Νεάμτς τῆς Μολδα-βίας. Ὡς Μοναχὸς ἀσκήθηκε σὲ Μοναστήρια τοῦ Κιέβου, τῆς Βλαχίας καὶ τοῦ Ἀγίου Ὁρους. Τὸ 1758 ἰδρύει τὴν Ἰερὰ Σκίτη τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ στὸν Ἀθωνα. Τὸ 1763 μεταβαίνει στὴν Μολδαβία, ὅπου διαλάμπει ἐπὶ τριάντα χρόνια. Θεωρεῖ-ται ἰδρυτὴς μιᾶς ὁλόκληρης Ἀσκητικο-φιλολογικῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἔργο ἦταν ἡ μετάφρασις καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν ἀσκητικῶν καὶ μυστικῶν ιδίως κειμένων τῆς Πατερι-κῆς Παραδόσεως. Στὶς Μονὲς ποὺ ἱδρυσε μετέφερε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ τυπικὸ τοῦ Ἀγίου Ὁρους, τὸ ὁποῖο ἀπὸ ἐκεῖ διαδόθηκε σὲ πολλὰ ἄλλα Μοναστήρια καὶ κυρίως στὴν Ὀπτίνα ποὺ ἀνθίσε τὸν ΙΘ΄ αἰ. Ἀποκατέστησε τὸ «Στάρτσεστρο», ἀνανέωσε τὴν Ἑσυχαστικὴ Παράδοσι καὶ ἐπανέφερε τὴν Νοερὰ Προσευχή, ἡ ὁ-ποία εἶχε λησμονηθῇ. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 15ῃ Νοεμβρίου.

Πέτρος Α', ὁ Μέγας. Πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὴν 30. 5. 1672 στὴν Μόσχα καὶ κοιμήθηκε τὴν 28. 1. 1725 στὴν Πετρούπολι. Δραστηριώτατος, «ἔσυρε διὰ τῆς βίας τὸν ρωσικὸν λαὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου [τὸν πλήρη ἐξευρωπαϊσμόν], εἰς ἐκάστην δὲ τῶν μεταρρυθμιστικῶν του οὐκαζίων σελίδα συναντᾶται τὸ κνοῦτον καὶ ἡ θανατικὴ ποινὴ». Ἰδρυσεν τὴν Πετρούπολι καὶ μετέφερε ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσα. Κατήργησε τὸ Ρωσικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὸ ἀντικατέστησε μὲ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο.

Πετσέρσκαϊα Λαύρα. Μονὴ τῶν Κρυπτῶν ἢ Κατακομβῶν ἢ Σπηλαίων. Ἰδρύθηκε σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς λόφους τοῦ Κιέβου περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰ. ὑπὸ τῶν Ὁσίων Ἀντωνίου καὶ Θεοδοσίου. Κατέστη μέγα πνευματικὸ κέντρο τῆς Ρωσίας. «Ἀπετέλει μίαν ὁλόκληρον περιτετειχισμένην πόλιν μετὰ πολλῶν σειρῶν κελλίων καὶ ἐνὸς λαβυρίνθου κατακομβῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐναπετέθησαν τὰ λείψανα πολλῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας».

Ριαζάν. Πόλις τῆς Ρωσίας, ΝΑ τῆς Μόσχας. Πρωτεύουσα ὁμωνύμου Ἐπαρχίας. Ἐμβαδόν: περίπου 34.000 τ.χλμ.

Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, Ὁσιος. Κατὰ κόσμον Πρόχορος Μόσνιν. Γεννήθηκε στὸ Κούρσκ τὴν 19. 7. 1759 καὶ κοιμήθηκε στὸ Σάρωφ τὴν 2. 1. 1833. Ἀφιερώθηκε στὸν Θεὸ 18ετῆς. Ἐζησε ὡς Ὑποτακτικὸς καὶ κατόπιν ὡς Ἐρημίτης. Ἀπὸ τὸ 1815 ἄσκησε τὸ «Στάρτσεετβο» μὲ προσταγὴ τῆς Θεοτόκου. Στήριξε τὸν ρωσικὸ λαὸ μὲ τὰ πλούσια χαρίσματά του. Ἐδίδασκε ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀπόκτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶχε βαθυτάτη εὐλάβεια πρὸς τὴν Θεοτόκο, τὴν ὁποία καλοῦσε «Χαρὰ τῆς χαρᾶς ἡμῶν» καὶ ἐνώπιον τῆς Εἰκόνος Της ἐκοιμήθη γονυκλινής. Μαζὶ μὲ τὸν Ὁσιο Θεοδόσιο τῆς Πετσέρσκαϊα Λαύρας καὶ τὸν Ὁσιο Σέργιο τοῦ Ραντονέζ ἀποτελεῖ τὴν κορυφὴ τῆς ρωσικῆς πνευματικότητος. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 2α Ἰανουαρίου καὶ τὴν 19η Ἰουλίου.

Σέργιος τοῦ Ραντονέζ, Ὁσιος. Ὁ λαοφιλέστερος Ἅγιος τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὸ 1314 στὸ Ροστώβ, ΒΑ τῆς Μόσχας, καὶ κοιμήθηκε τὴν 25.9.1392. Ἰδρυσε τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγίας Τριάδος πλησίον τοῦ Ραντονέζ, 40 χλμ. ἀπὸ τὴν Μόσχα. Ἀποτελεῖ γιὰ τὸν ρωσικὸ Μοναχισμὸ τοῦ ΙΔ΄ αἰ. ὅ,τι ὁ Ὁσιος Θεοδόσιος γιὰ τὸν μοναχισμὸ τοῦ ΙΑ΄ αἰ. Ὁ πληρέστερος ἐκφραστὴς τοῦ Κοινοβιακοῦ Μοναχισμοῦ τῆς Μοσχοβιτικῆς Ρωσίας. Στὴν ἐποχὴ του, ὅποτε ὁ Μοναχισμὸς τῆς Ρωσίας διερχόταν περίοδο παρακμῆς, λόγω τῆς ὑποταγῆς στοὺς Τατάρους καὶ τῶν δυσμενῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν, «κατέστη ὁ τηλαυγὴς φάρος τῆς ρωσικῆς συνειδήσεως τόσον εἰς τὰ πολιτικὰ ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα». Ὁ Μέγας Ἡγεμὼν Δημήτριος Ντονσκόϊ, πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τῶν Τατάρων καὶ τῆς νικηφόρου μάχης στὸ Κουλίκοβο (1380), κατέφυγε στὸν Ὁσιο Σέργιο γιὰ συμβουλὴ καὶ εὐλογία. Ὁ Ὁσιος προέβλεψε τὴν νίκη καὶ ἐνεθάρρυνε τὸν Δημήτριο. Ὁλίγο πρὸ τῆς Κοιμήσεώς του, τὴν ὁποία προεῖδε, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς προσευχῆς του, εἶδε ἐν ὁράματι τὴν Θεοτόκο, ἡ ὁποία τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβοῦ, ἐκλεκτὲ τοῦ Θεοῦ... Αἱ προσευχαί σου διὰ τοὺς μαθητάς σου καὶ τὴν Μονὴν ταύτην εἰσηκούσθησαν. Διὸ τίποτε δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀνησυχῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Μονὴ αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου σου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κοίμησίν σου...». Τὴν 5. 7. 1422 ἔγινε ἡ μετακομιδὴ τῶν ἱερῶν Λειψάνων του καὶ ἡ Ἀνακήρυξίς του. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 25ῃ Σεπτεμβρίου.

Σολόφσκυ. Καὶ Σολοβέτσκιῖ (Solowjezkij). Σύμπλεγμα νήσων τῆς Ρωσίας στὴν Λευκὴ Θάλασσα. Εὐρίσκεται στὴν εἴσοδο τοῦ κόλπου Ὁνέγκα καὶ ἀνήκει στὴν διοίκησι τοῦ Ἀρχαγγέλου. Στὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ νησιά, τὸ Σολοβέτσκιῖ εἶναι ἡ ὁμώνυμος Ἱερὰ Μονή, περιβαλλομένη ἀπὸ τεῖχη. Ἰδρύθηκε μετὰ τὸ 1436. Προστάτες Ἅγιοι τῆς Μονῆς εἶναι οἱ Ὁσιοι Ζωσιμᾶς, Σαββάτιος καὶ Γερμανός.

+

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι
Παναγίῳ καὶ Φιλανθρώπῳ Θεῷ ἡμῶν
δόξα, τιμὴ, προσκύνησις
καὶ εὐχαριστία!